

Rapportering fra
incestsentrene/senter mot seksuelle overgrep 2011

sentio
research
norge

Innhold

Forord	3
Sammendrag	5
Brukergruppen som har blitt utsatt for seksuelle overgrep	5
Brukergruppen som er pårørende/andre nære personer	7
Henvendelser og aktiviteter ved sentrene	8
1 Innledning	9
1.1 Formål og historie	9
1.2 Begrepsavklaringer	9
2 Om statistikken.....	11
2.1 Datainnsamling	11
2.2 Kontroll og revisjon.....	11
2.3 Presentasjon av resultater	11
3 Bruken av sentrene i 2011	13
3.1 Hvem bruker sentrene?	13
4 Brukere som har vært utsatt for seksuelle overgrep.....	15
4.1 Alder, kjønn og bakgrunn.....	15
4.2 Informasjonskilder	17
4.3 Hvordan tar utsatte for seksuelle overgrep kontakt med senteret?	18
4.4 Spørsmål knyttet til overgrep	21
4.5 Hjelp og bistand til utsatte for overgrep	27
5 Brukere som er pårørende av utsatte	31
5.1 Pårørendes relasjon til den utsatte	31
5.2 Alder, kjønn og bakgrunn.....	32
5.3 Informasjonskilder og kontaktmåte	34
5.4 Hjelp og bistand til pårørende	36
6 Sentrenes organisering og tjenestetilbud	39
6.1 Organisering og finansiering	39
6.2 Personellet	39
6.3 Åpningstider.....	39
6.4 Tilrettelegging for overnatting.....	40
6.5 Tilrettelegging for funksjonshemmede	40
6.6. Antall undervisnings-/ formidlingsoppdrag i regi av sentrene	41
7 Henvendelser og besøk	43
7.1 Henvendelser fra brukergruppen (incestutsatte og pårørende)	43
7. 2 Brukerbesøk på sentrene	46
7.3 Henvendelser fra samarbeidspartnere	48

Vedlegg 1: Registreringsskjema C- Brukere

Vedlegg 2: Registreringsskjema D - Samletall

Forord

Arbeidet med statistikken for 2011 er utført av Sentio Research Norge på oppdrag fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Sentio Research Norge har det faglige ansvaret for innholdet i rapporten. Dette er nummer tre i rekken av rapporter som omhandler brukere av landets incestsentre/senter mot seksuelle overgrep.

Registreringsskjemaene er utviklet av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) på oppdrag fra Bufdir, i samarbeid med en arbeidsgruppe med representanter fra Fellesskap mot seksuelle overgrep FMSO (paraply- og interesseorganisasjon for incestsentrene), de største incestsentrene i Norge og Bufdir. Arbeidsgruppen følger arbeidet med utvikling og publisering av statistikken/rapporten, og ledes av Bufdir.

Rapporten omfatter brukerstatistikk og statistikk om sentrenes organisering og tjenestetilbud. Resultatene sammenlignes med tilsvarende statistikk for 2009 og 2010.

Sammendrag

Det ble levert brukerskjema¹ for 1578 personer som besøkte et incestsenter/senter mot seksuelle overgrep i 2011. Av disse hadde 1386 godtatt at det ble registrert ytterligere opplysninger på skjemaet. Det har vært en økning i antall leverte brukerskjema fra totalt 1262 i 2009, og 1459 i 2010.

Hoveddelen av rapporten er basert på analyser av brukerskjema som skulle vært fylt ut for hver individuelle bruker av senteret i løpet av registreringsåret. I tillegg til dette har sentrene også fylt ut skjema for hver henvendelse og hvert besøk på senteret. Basert på besøksskjema finner vi at sentrene til sammen hadde 2614 besøk fra individuelle brukere², og dette tyder på at antall brukere var langt flere enn antallet som fylte ut et brukerskjema.

Blant brukerne som godtok registrering av brukerskjema, oppsøkte 80 prosent senteret fordi de var utsatt for seksuelle overgrep og 20 prosent oppsøkte senteret som pårørende.

Brukergruppen som har blitt utsatt for seksuelle overgrep

Alder, kjønn og bosted

- Hovedvekten (40 prosent) av de utsatte var mellom 24 og 39 år. 25 prosent var yngre enn 24 år, mens 35 prosent var 40 år eller eldre.
- 81 prosent av de utsatte var kvinner, og 19 prosent var menn.
- I 2011 bodde 44 prosent av de som hadde vært utsatt for overgrep i senterets vertskommune, 31 prosent bodde i en av kommunene som bidro økonomisk til driften av senteret, og hver fjerde bruker kom fra en kommune som ikke støttet senteret økonomisk.

Informasjon og kontakt

- De vanligste kildene til informasjon om sentrene var via privatpersoner som kjente til virksomheten (28 prosent), hjelpeinstanser (27 prosent) og internett (22 prosent).
- De fleste ringte første gang de tok kontakt med senteret (65 prosent), mens 25 prosent møtte opp på senteret.
- 51 prosent hadde besøkt senteret før 2011, mens 50 hadde sitt første besøk ved senteret i 2011.

Overgrepet/-ene

- De fleste (65 prosent) hadde vært utsatt for overgrep over en periode på mer enn ett år. 14 prosent hadde vært utsatt for en engangsforeteelse, mens åtte prosent hadde vært utsatt for misbruk i en kortere periode enn ett år. 17 prosent hadde et uklart bilde av varigheten, og en prosent svarte at overgrepene fortsatt pågikk.
- 83 prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en mann, mens 17 prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en gutt (under 18 år). Ti prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en kvinne og to prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en jente (under 18 år).³
 - Mens 25 prosent av mennene oppga at overgriperen var en kvinne, gjaldt dette kun sju prosent av kvinnene. Det var mer vanlig at overgriperen var en mann i overgrepene mot kvinner enn mot menn, henholdsvis 87 mot 68 prosent.

¹ For en nærmere beskrivelse av hvilke skjema incestsenterstatistikken er basert på, se kapittel 2.

² Dette er basert på å summere antall brukerbesøk som enten var *aller første* eller *første i registreringsåret*. Ved 499 besøk var ikke dette besvart.

³ Summen av prosent overstiger 100 på grunn av mulighet for flere kryss

- 29 prosent var blitt utsatt for overgrep fra en biologisk forelder, og dette er den største enkeltstående gruppen.
 - Videre hadde ti prosent vært utsatt for overgrep fra en ikke biologisk forelder, elleve prosent fra biologisk søsken og ni prosent fra biologisk besteforelder. 18 prosent hadde vært utsatt for overgrep fra annen slektning/familie.
 - 16 prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en annen person de hadde en nær relasjon til. Fem prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en ansatt i offentlig tjeneste og to prosent svarte at overgriperen var ansatt/engasjert i fritidsaktivitet. Ti prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en ukjent person, mens 15 prosent svarte “annen relasjon”.

Anmeldelse av forholdene

- Omtrent en av fire hadde anmeldt saken/-e, en nedgang sammenlignet med 2010 og 2009.
 - Det var flere kvinner/jenter som hadde anmeldt saken/-e enn menn/gutter, henholdsvis 27 mot 15 prosent.
- Blant sakene som ble anmeldt var 24 prosent fortsatt under etterforskning da skjema ble fylt ut. En av tre saker hadde endt med dom, noe som er en økning fra 26 prosent i 2010. Videre var en relativt stor andel (41 prosent) blitt henlagt. Fire prosent endte med ikke fellende dom, og fem prosent oppga at de ikke kjente til utfallet av anmeldelsen.

Hjelp og bistand

- 79 prosent hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet/andre instanser i forbindelse med hendelsen/situasjonen.
 - Betraktelig flere utsatte kvinner enn menn hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet, henholdsvis 82 mot 64 prosent.
- 72 prosent av de som hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet hadde hatt kontakt med psykisk helsetjeneste. 62 prosent hadde vært i kontakt med lege/legevakt, 33 prosent med politi, 31 med advokat/jurist og 27 prosent med sosialkontor/NAV. Andelene som hadde vært i kontakt med barnevern og helsesøster var rundt 20 prosent.
- 23 prosent hadde bedt om hjelp fra en eller flere instanser uten at de opplevde å få hjelp.
 - Blant disse ba 60 prosent om hjelp fra psykisk helsetjeneste, 35 prosent fra lege/legevakt, mens 18 prosent mente de ikke hadde fått hjelp fra barnevernet da de ba om det. 14 prosent hadde bedt om hjelp fra sosialkontor/NAV og 12 prosent ba om hjelp fra politiet uten å få det.

Brukergruppen som er pårørende/andre nære personer

Som i 2009 og 2010 var de aller fleste pårørende mor til en person som har opplevd seksuelle overgrep (46 prosent). Kun åtte prosent var biologisk far. Relativt mange av de pårørende var ektefelle/partner/kjæreste med en som er blitt utsatt for overgrep (25 prosent). Fem prosent betegnet seg som annen nær pårørende, og tre prosent var venn/bekjent.

Alder, kjønn og bosted

- Blant de pårørende var det 67 prosent kvinner og 33 prosent menn.
- Ti prosent var under 24 år, 39 prosent var mellom 24 og 39 år, 33 prosent var mellom 40-49 år og 18 prosent var 50 år eller eldre.
- 27 prosent bodde i senterets vertskommune, mens øvrige kom fra en av bidragskommunene eller annen kommune.

Informasjon og kontakt

- Blant de pårørende var det mest vanlig å finne ut om senteret via en privatperson som kjente til virksomheten (39 prosent). 23 prosent fant ut om senteret via en hjelpeinstans, og en av fem fikk informasjonen via internett.
- Telefon og personlig oppmøte var de vanligste måtene å henvende seg til senteret på. De fleste (66 prosent) henvendte seg på telefon første gang de tok kontakt med senteret, mens 29 prosent møtte personlig opp på senteret.
- 58 prosent av de pårørende hadde første besøk på senteret samme dag som skjema ble fylt ut. 16 prosent hadde besøkt senteret tidligere i 2011 og 26 prosent hadde besøk det før 2011.

Hjelp og bistand

- 61 prosent av de pårørende hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet/andre instanser i forbindelse med hendelsen/situasjonen.
 - Blant disse hadde mange vært i kontakt med lege/legevakt (53 prosent), politi (49 prosent) eller psykisk helsetjeneste (48 prosent). Videre hadde 46 prosent vært i kontakt med barnevern, mens 41 prosent hadde vært i kontakt med advokat/jurist. 35 prosent hadde vært i kontakt med helsesøster, en av fire hadde vært i kontakt med skole /SFO/barnehage og 15 prosent hadde vært i kontakt med familievernkontor.
- 13 prosent hadde bedt om hjelp fra en eller flere instanser uten at de opplevde å få hjelp.

Henverdeler og aktiviteter ved sentrene

Sentrene ble bedt om å registrere antall innkomne henverdeler og besøk både fra brukergruppen (utsatte og pårørende) og samarbeidspartnere.

Henverdeler fra brukergruppen

- I 2011 ble det registrert totalt 28293 telefonhenverdeler fra brukergruppen (utsatte og pårørende). 17349 av henverdelsene var til incestsenteret i Vestfold som har en landsdekkende telefontjeneste finansiert av Budfir. Av telefonhenverdelsene var 8573 tause telefoner, 5648 enesamtaler på telefon (over 20 minutt), mens 14072 var andre telefonhenverdeler.
- Det ble registrert 6716 henverdeler på SMS, 5374 på e-post og 24 brev.
- Langt flere utsatte enn pårørende henvendte seg til sentrene, og langt flere kvinner enn menn. Blant henverdelsene (telefon, SMS, brev og e-post) hvor kjønn og brukergruppe var registrert viser tallene at 24934 kom fra utsatte kvinner, mens 3952 kom fra utsatte menn. 1981 henverdeler kom fra kvinnelige pårørende og 430 var fra mannlige pårørende.
- Det ble registrert henverdeler fra 3029 kvinner og fra 910 menn i 2011. Dette inkluderer alle typer henverdeler, både de som henvendte seg for aller første gang og første gang i 2011.

Besøk og aktiviteter

- Totalt ble det registrert 17260 brukerbesøk av kvinner og 3947 brukerbesøk av menn. Det ble registrert besøk av 1976 kvinner og 570 menn i 2011. Dette inkluderer både de som besøkte senteret for aller første gang og første gang i 2011.
- Enesamtale var den vanligste aktiviteten og dette ble gjennomført ved 47 prosent av brukerbesøkene. Det var også relativt vanlig å besøke senteret uten å delta på noen spesiell aktivitet (36 prosent). 13 prosent av brukerbesøkene var knyttet til annen aktivitet på eller i tilknytning til senteret, mens ti prosent av besøkene var i forbindelse med deltakelse på gruppetilbud. Ved seks prosent av besøkene deltok brukeren på selvhjelpsgruppe og ved fire prosent på temakveld/undervisning. Ved to prosent av brukerbesøkene ble det benyttet tilbud til barn og unge.

1 Innledning

1.1 Formål og historie

Sentrene mot incest/seksuelle overgrep er et lavterskeltilbud uten krav til henvisning, som gir råd, støtte og veiledning til personer som har vært utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende. Sentrene gir tilbud om enesamtaler, og mange sentre driver også selvhjelpsgrupper og har ulike sosiale og faglige aktiviteter/arrangementer for brukerne. Noen sentre gir tilbud til utsatte barn og unge, og de større sentrene driver informasjonsvirksomhet rettet mot skoler og øvrig tjenesteapparat.

Statistikkarbeidet kartlegger aktiviteten ved landets 21 sentre mot incest/seksuelle overgrep. Målet er å kartlegge og gi informasjon om bruken og driften av sentrene over tid, og bidra til bedre kunnskapsgrunnlag for statens tilskuddsordning og andre aktører som ønsker informasjon på fagområdet.

1.2 Begrepsavklaringer

I rapporten blir det skilt mellom brukere som selv er utsatt for incest og/eller andre seksuelle overgrep, og pårørende/andre brukere. Innenfor gruppen "pårørende/andre" finner vi brukere som er biologisk mor og far, ektefelle/partner/kjæreste, venn/bekjent, biologiske søsken, stemor/fostermor og stefar/fosterfar, samt andre privatpersoner som har en nær relasjon til en som har opplevd seksuelle overgrep.

Incest

Incest defineres som seksuell omgang mellom nære familiemedlemmer i nedstigende eller horisontal linje, eller mellom en voksen i en foreldrerolle og et barn, en definisjon som også omfatter ste- og adoptivforeldre (<http://www.barneombudet.no>). Et utvidet incestbegrep inkluderer alle som har en foreldrerolle eller lignende omsorgsrolle i forhold til barnet (<http://www.fmso.no>).

Seksuelle overgrep

Seksuelle overgrep er i norsk lov (Straffelovens kapittel 19) definert som seksualforbrytelser. Seksuelle overgrep vil si at noen blir utsatt for ufrivillige seksuelle handlinger, eller tvinges til å utføre seksuelle handlinger. Eksempler på seksuelle overgrep er voldtekt, incest, blotting, beføling av person som ikke samtykker og trusler av seksuell art.

I denne rapporten vil formuleringen "utsatt for seksuelle overgrep" bli benyttet, da dette er et bredere begrep som også omhandler incest.

Mann/kvinne vs. gutt/jente

I rapporten blir det skilt på om overgriper er mann, kvinne, gutt eller jente. Skillet mellom kategoriene voksen og barn er satt ved om overgriper er over/under 18 år. Det vil si at alle under 18 år er å betrakte som barn, og blir altså omtalt som gutt/jente.

2 Om statistikken

2.1 Datainnsamling

Statistikk over aktiviteten ved landets 21 incestsentre/sentre mot incest/seksuelle overgrep ble innrapportert til Sentio Research Norge ved utfylling av fire ulike skjema i 2011:

- SKJEMA A: Henvendelser
- SKJEMA B: Aktivitet
- SKJEMA C: Brukere
- SKJEMA D: Samletall

Skjema C er opplysninger om brukerne av senteret. Skjema D er et samleskjema som fylles ut på slutten av året og omhandler tall om senterets aktiviteter, tilbud og organisering. Skjema A benyttes for å registrere henvendelser fra brukere og samarbeidspartnere over telefon, e-post, SMS eller brev. Skjema B benyttes for å registrere brukernes deltakelse i aktiviteter på senteret.

Nytt fra 2011 er at alle skjema ble registrert elektronisk. I 2010 var det kun obligatorisk å registrere skjema C og D elektronisk, mens det var valgfritt for sentrene å gjøre elektronisk registrering av skjema A og B.

I løpet av registreringsåret skulle det fylles ut ett skjema C for hver bruker, under forutsetning om samtykke. Registreringen ble gjort enten i samarbeid med brukeren eller etter at samtalen/besøket hadde funnet sted. For brukere som var gjengangere ved senteret ble skjema C fortrinnsvis fylt ut ved første besøk i hvert kalenderår. I veilederen står det at nye brukere helst skulle fylle ut skjema C ved første enesamtale, men det var opp til sentrenes ansatte å vurdere når brukeren var klar for dette. Det ligger altså en del skjønn i registreringsrutinene, og det kan derfor være at ulike sentre har registrert på ulike måter.

Alle 21 sentrene mot incest/seksuelle overgrep har levert skjema D. Totalt 20 sentre har levert skjema A, B og C. Samisk krise- og incestsenter har ikke hatt noen brukere i 2011 og derfor ikke levert noen skjema A, B og C, tilsvarende som i 2010.

2.2 Kontroll og revisjon

Revisjon, kontroll og retting av data er viktig for å sikre kvaliteten. Det er imidlertid umulig å sikre at alle data er korrekte. Det må foretas en avveining av hvor mye som kan rettes. For mye revisjon kan medføre nye feil i datasettet. I utgangspunktet er det derfor lagt opp til liten revisjon av det innkomne datamaterialet.

Overgangen til registrering ved bruk av web i 2010 reduserte en del feilkilder som var fremtredende i 2009. Dette gjelder for eksempel at det ble satt flere kryss på spørsmål hvor det kun skulle settes ett kryss, og at pårørende svarte på spørsmål som kun gjaldt utsatte.⁴

2.3 Presentasjon av resultater

Rapporten viser figurer med fordelingen på ulike spørsmål. Det blir fremstilt egne tabeller for utsatte og pårørende. Sentrale forskjeller etter brukergruppe, kjønn og alder blir kommentert i rapporten. En detaljert oversikt over resultater brutt ned på kjønn, alder og brukergruppe kan fås ved å kontakte Barne, ungdoms- og familiedirektoratet eller Sentio Research Norge.

⁴ På web er det konstruert filter i skjema, samt at det kun er mulig å sette ett kryss på spørsmålene som ikke skal tillate flere kryss. Overgangen til webskjema medførte imidlertid en mulighet for "dobbelregistrering" ved at samme skjema kunne bli registrert to ganger. For å hindre at dette ble en feilkilde hadde hvert skjema et unikt skjemanummer som måtte skrives inn før man kunne begynne web-registreringen. Etter årsslutt ble rådataene eksportert fra web og gjennomgått. I de tilfellene der det var registrert samme skjemanummer to ganger, ble det foretatt en vurdering av om det gjaldt samme skjema eller to ulike skjema. I tilfeller der vi var i tvil tok vi kontakt med senteret. Til sammen ble 45 registreringer av skjema C slettet som følge av dette.

Figurer som presenteres i rapporten viser svarfordelingen for brukere. Andelen ubesvart varierer mellom ulike spørsmål, og antall respondenter (N) som ligger til grunn for det enkelte spørsmål i figurene vil derfor variere. Ved hver figur eller tabell er det oppgitt hvor mange som har besvart det aktuelle spørsmålet. Der hvor fordelinger kun er kommentert i teksten vil det også fremgå hvor mange som har besvart spørsmålet, enten i teksten eller i en fotnote.

Leseren vil finne at prosentsummene i enkelte figurer ikke alltid summeres til 100. Dette skyldes at enkelte spørsmål tillater avkryssing for mer enn en svarkategori, noe som medfører at summene overstiger 100 prosent. På enkelte spørsmål er det mulig å skrive inn åpne svar, dette er ikke kodet inn i tabellene. Svarene kommer derimot frem i kategoriene "Annet" eller "Andre".

For å gi et bilde av utvikling over tid viser rapporten sammenligning med resultatene fra 2009 og 2010.

3 Bruken av sentrene i 2011

Til sammen ble det levert skjema C for 1578 personer. Av disse har 88 prosent (1386) godtatt utfylling av brukerskjema, mens 12 prosent (192) ikke har godtatt registrering. Det har vært en økning i registrerte brukere (antall C-skjema) siden 2009, fra totalt 1262 i 2009, 1459 i 2010 og altså 1578 i 2011.

Sentrene skulle fylle ut et skjema C for hver bruker i løpet av registreringsåret. Dersom vi ser på antall besøk av individuelle brukere (basert på skjema B), finner vi imidlertid at til sammen 2614 personer besøkte et senter mot seksuelle overgrep i 2011. Dette tyder på at antall brukere er langt flere enn antallet som fylte ut et C-skjema.

I rapporten er kapittel tre til fem basert på analyser av skjema C (brukerskjema). Kapittel seks bygger på analyser av skjema D som omhandler sentrenes organisering og tjenestetilbud. Kapittel syv består av analyser av skjema A og B (henvendelser og besøk) fra sentrenes brukere og samarbeidspartnere.

3.1 Hvem bruker sentrene?

Av brukerne som godtok registrering hadde 77 prosent selv blitt utsatt for incest og/eller andre seksuelle overgrep. 19 prosent var pårørende og fem prosent oppga å være både utsatt og pårørende.⁵ Disse ble bedt om å svare på om de oppsøkte sentret hovedsakelig som pårørende eller som utsatt. Etter at disse er inkludert i fordelingen ser vi at 80 prosent av brukerne oppsøkte senteret som utsatt og 20 prosent som pårørende. En klar overvekt av brukerne hadde altså selv opplevd seksuelle overgrep.

Andelen av brukerne som var pårørende/andre varierer fra senter til senter, fra null til 33 prosent.

Det er naturlig å tenke seg at de som selv er utsatt for seksuelle overgrep har andre behov og kanskje brukte senteret på en annen måte enn de som henvendte seg som pårørende. I den videre fremstillingen vil rapporten gjøre et tematisk skille mellom de som henvendte seg til sentrene som pårørende/nær person og de som selv ble utsatt for seksuelle overgrep.

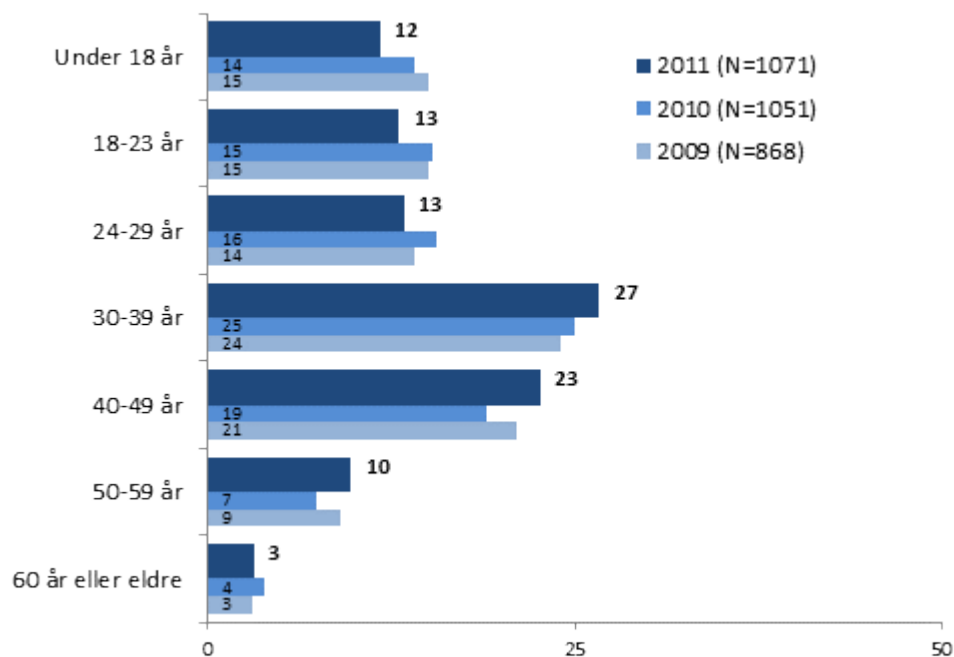
⁵ 1386 personer hadde besvart spørsmålet.

4 Brukere som har vært utsatt for seksuelle overgrep

4.1 Alder, kjønn og bakgrunn

Alderssammensetningen blant utsatte viser en liten nedgang i andelen brukere under 30 år og en liten økning i andelen som var eldre enn 30 år. Hovedvekten (40 prosent) var mellom 24 og 39 år. 25 prosent av brukerne var yngre enn 24 år, mens 35 prosent var 40 år eller eldre.

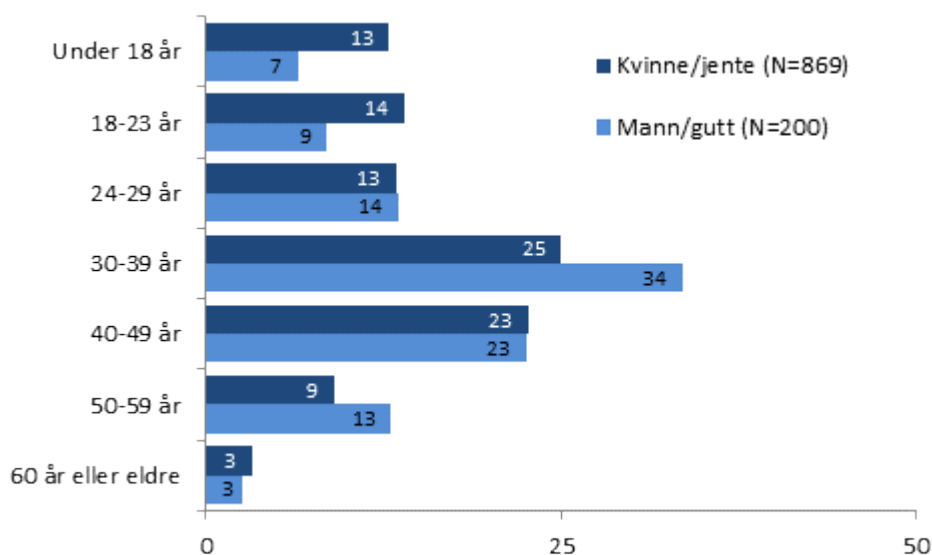
Figur 1: Alder blant brukere som har vært utsatt for seksuelle overgrep. Prosent.

I 2011 var 81 prosent av de utsatte kvinner/jenter, mens 19 prosent var menn/gutter, en fordeling som har holdt seg relativt stabil siden 2009.

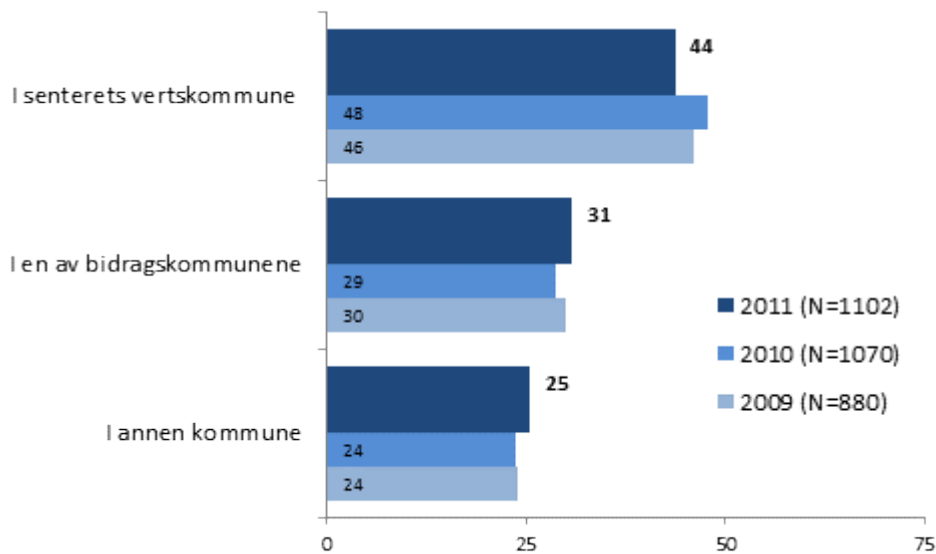
Aldersfordeling brutt ned på kjønn viser at den kvinnelige brukergruppen gjennomgående hadde en yngre aldersprofil enn den mannlige. Flere kvinnelige enn mannlige brukere var 23 år eller yngre. Motsatt var det flere mannlige enn kvinnelige brukere i alderen 30-39 år og mellom 50-59 år. På de øvrige alderskategoriene finner vi kun mindre kjønnsforskjeller.

Figur 2: Alder blant brukere som har vært utsatt for seksuelle overgrep. Brutt ned på kjønn. Prosent.

Figuren nedenfor viser de utsattes kommunetilhørighet. I 2011 bodde 44 prosent av brukerne i senterets vertskommune, mens 31 prosent bodde i en av kommunene som bidro økonomisk til driften av senteret. Hver fjerde bruker kom fra en kommune som ikke støttet senteret økonomisk. Her er det forholdsvis små forskjeller sammenlignet med tidligere.

Figur 3: Bosted blant brukere som har vært utsatt for seksuelle overgrep. Prosent.

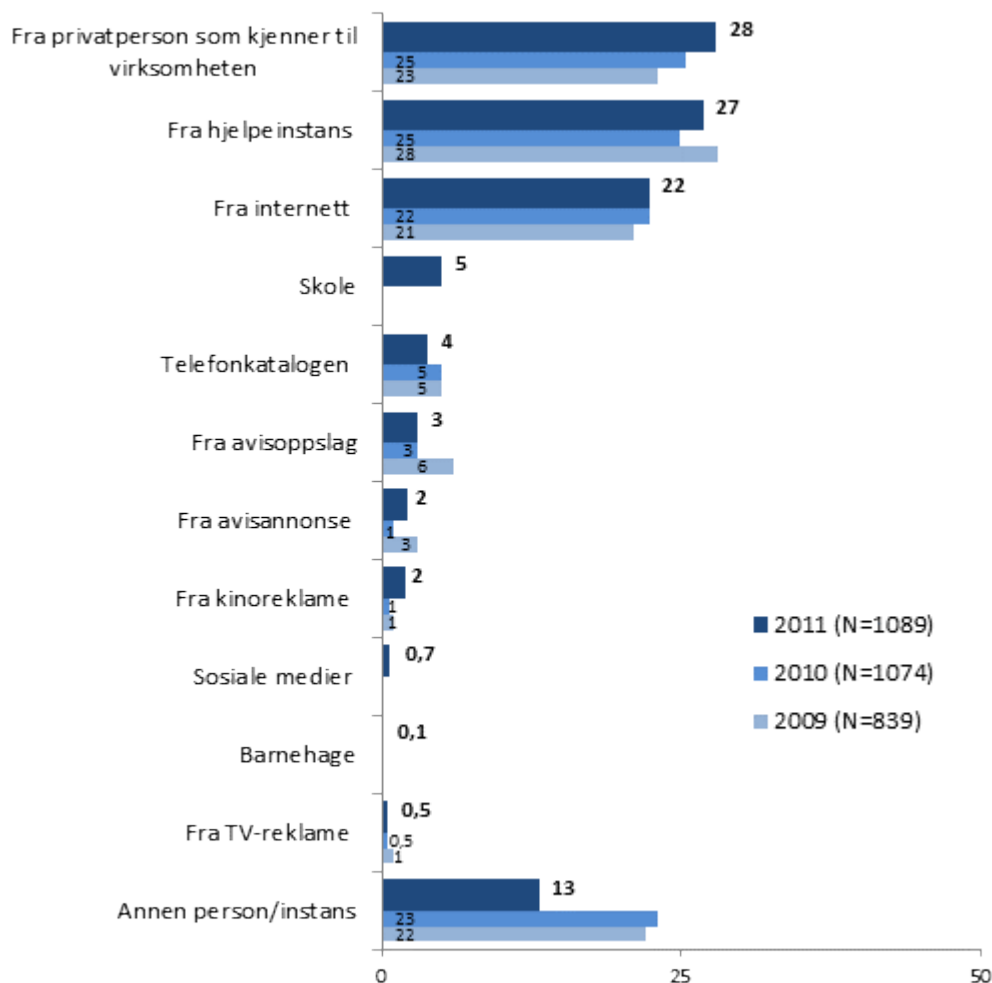

Brukergruppen som har vært utsatt for seksuelle overgrep var i all hovedsak av norsk opprinnelse (95 prosent), tilsvarende som ved tidligere år.

4.2 Informasjonskilder

Det er flere sentrale kanaler som sprer informasjon om sentrene. Det var mulig å sette flere kryss på spørsmålet om informasjonskanaler dersom man hadde fått vite om senteret via flere kanaler.

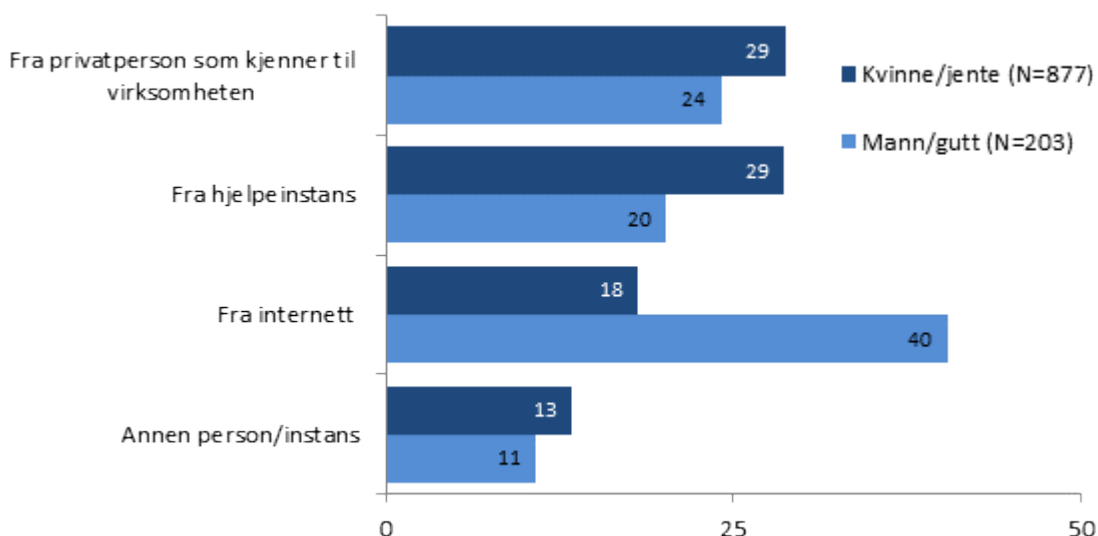
Figur 4: Hvordan fikk utsatte vite om senteret? Prosjenter

Blant brukere som selv har vært utsatt for overgrep var det mest vanlig å få kjennskap til senteret enten via en privatperson eller hjelpeinstans. Internett er også en sentral informasjonskilde, og resultatene viser at 22 prosent fikk vite om senteret via denne kanalen. Dette er altså de tre viktigste informasjonskanalene for brukerne, tilsvarende som i 2009 og 2010.

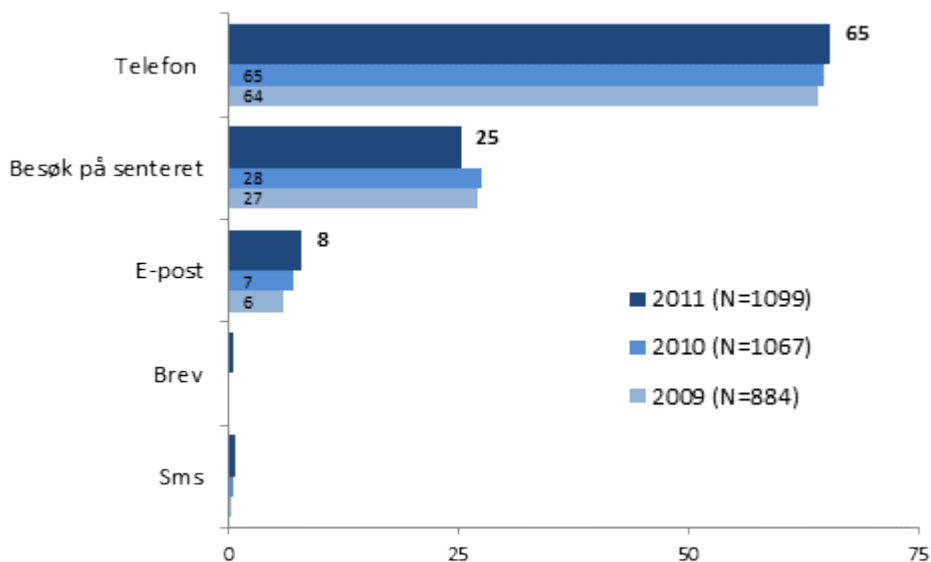
Det var også relativt vanlig å finne ut om senteret via en annen person/instans, og disse ble bedt om å spesifisere hvordan de hadde fått informasjonen. Mange brukte også kategorien til å utdype svaret i tillegg til å krysse av for andre kategorier. Slekt og venner nevnes ofte, samt offentlige instanser som NAV, krisesenter, lege, helsesøster, skole, barnevern og advokat.

Resultatene viser noen kjønnsforskjeller når det gjelder hvordan de utsatte fikk kjennskap til senteret. Det var flere kvinner enn menn som fikk vite om senteret via hjelpeinstans og/eller privatperson. 29 prosent av kvinnene fikk vite om senteret via en hjelpeinstans, mot 20 prosent av mennene. Videre fikk 29 prosent av kvinnene vite om senteret via privatperson, mens 24 prosent av mennene oppga dette som informasjonskilde. Mennene, på sin side, benyttet langt oftere internett til å finne informasjon om sentrene. 40 prosent av mennene fant informasjon på internett, mot kun 18 prosent av kvinnene.

Figur 5: Hvordan fikk utsatte vite om senteret? Brutt ned på kjønn. Prosjenter

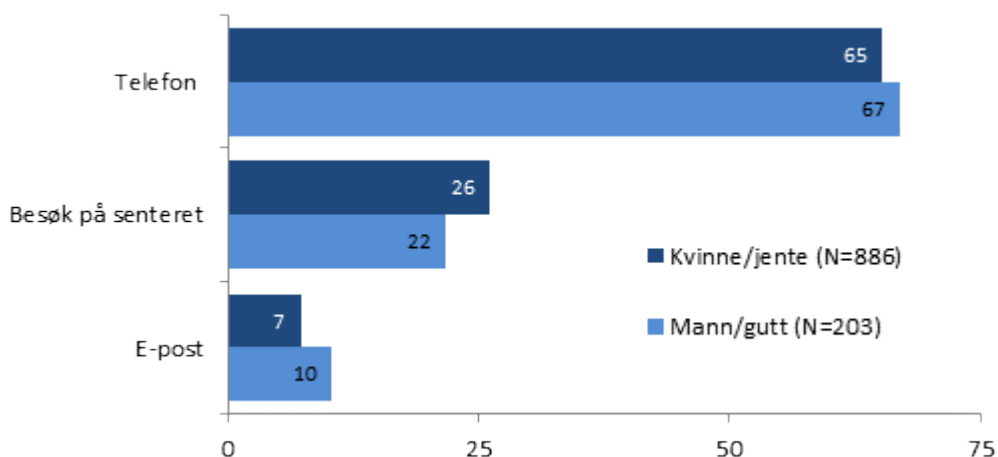
4.3 Hvordan tar utsatte for seksuelle overgrep kontakt med senteret?

Figuren nedenfor viser hvilken kanal som ble brukt første gang brukerne tok kontakt med senteret. Mønsteret er omtrent tilsvarende som tidligere år. De fleste (65 prosent) ringte, men også relativt mange (25 prosent) oppsøkte senteret første gang de tok kontakt. Åtte prosent henvendte seg på e-post, mens nesten ingen benyttet brev eller SMS første gang de tok kontakt.

Figur 6: Kontaktmåte ved første henvendelse blant brukere som har vært utsatt for overgrep. Prosjenter.⁶

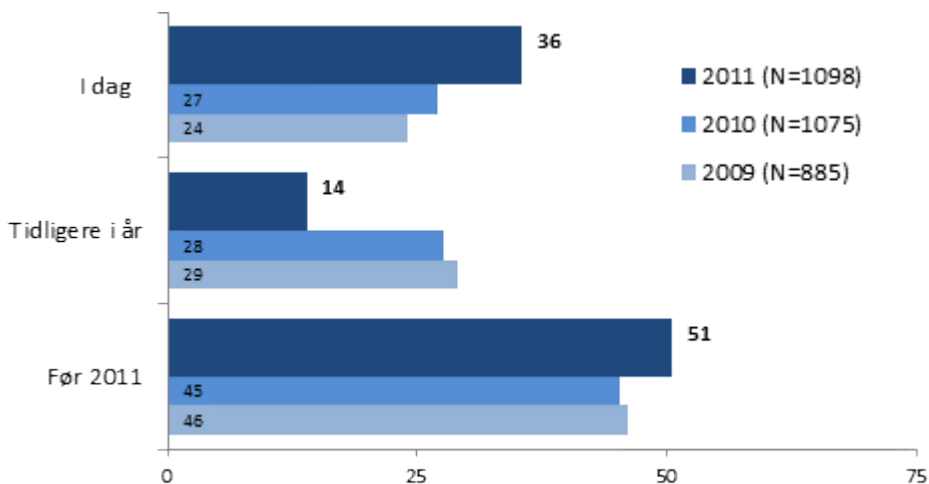
Litt flere kvinner enn menn besøkte senteret første gang de tok kontakt, henholdsvis 26 mot 22 prosent. Menn ringte og sendte e-post i litt større grad enn kvinner, men generelt er det små kjønnsforskjeller.

⁶ I 2009: Summene blir ikke 100 fordi noen hadde krysset av på flere alternativer (3 prosent både telefon og besøk, og 0,2 prosent både e-post og sms)

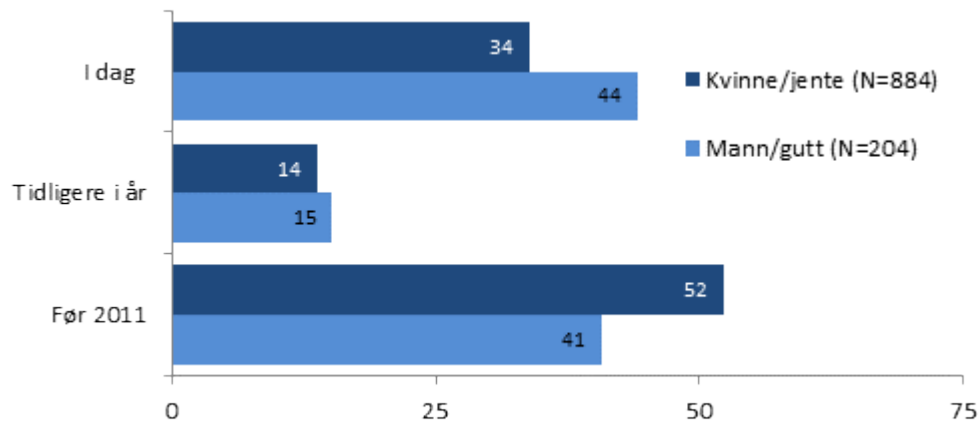
Figur 7: Kontaktmåte ved første henvendelse, blant brukere som har vært utsatt for overgrep. Brutt ned på kjønn. Prosent.

Brukerne under 18 år (46 prosent) besøkte senteret ved første kontakt i større grad enn øvrige aldergrupper. Motsatt benyttet en betraktelig lavere andel av brukere i denne aldergruppen telefon første gang de tok kontakt (47 prosent).

Mange brukere er gjengangere ved senteret og 51 prosent besøkte senteret for første gang før 2011. 14 prosent hadde besøkt senteret tidligere i 2011, mens 36 prosent hadde første besøk samtidig som skjemaet ble fylt ut. Andelen nye brukere for 2011 har sunket fra 55 prosent i 2010 til 50 prosent i 2011.

Figur 8: Tidspunkt for første besøk, blant brukere som har vært utsatt for overgrep. Prosent.

Det var flere mannlige enn kvinnelige brukere som besøkte senteret for første gang samme dag som de ble registrert. Andelen som hadde sitt første besøk før 2011 var høyere blant de kvinnelige brukerne. Blant kvinnene var andelen nye brukere 48 prosent, mens 59 prosent av de mannlige brukerne var nye i 2011.

Figur 9: Tidspunkt for første besøk, blant brukere som har vært utsatt for overgrep. Brutt ned på kjønn. Prosent.

Ikke overraskende var det også en større andel gjengangere blant de eldre brukerne sammenlignet med de yngste. Blant de over 40 år hadde over 60 prosent besøkt senteret før 2011, mot 28 prosent av de under 18 år.

Andelen førstegangsbrukere vil avhenge av når i prosessen senteret velger å fylle ut et registreringsskjema for brukeren. Det er ingen fastlagte rutiner for når et skjema skal fylles ut. Dette skal skje når de ansatte vurderer det som naturlig og brukeren er klar for det. Dette gjør at andelen førstegangsbrukere kan være underrapportert dersom en person bare besøker senteret en gang i løpet av året, og det ikke fylles ut skjema ved dette besøket.

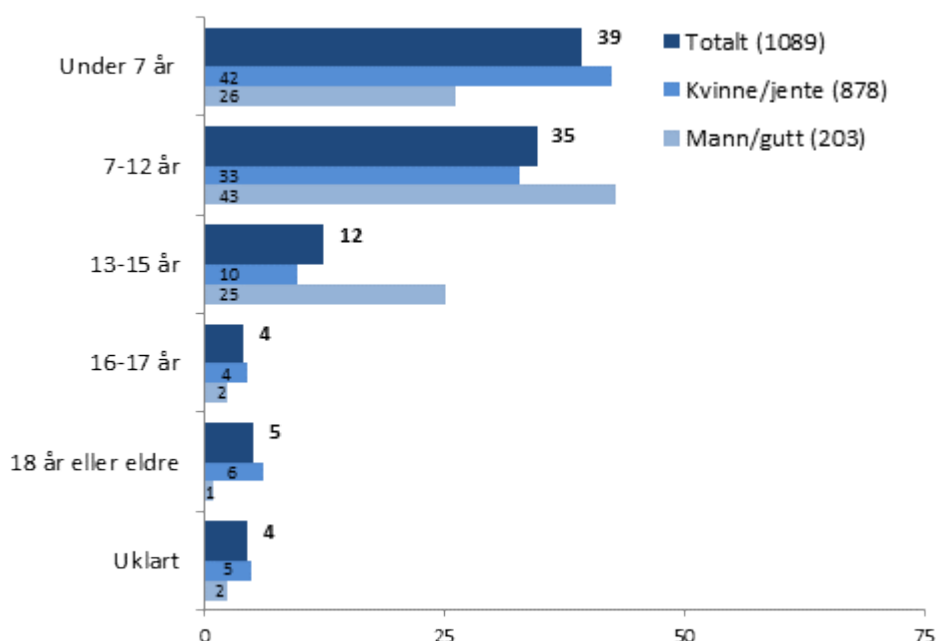
4.4 Spørsmål knyttet til overgrepet

Spørsmålene som omhandler overgrepet/-ene, samt anmeldelse av forholdet/-ene, er kun stilt til brukerne som selv har blitt utsatt for seksuelle overgrep. Det var mulig å sette flere kryss på mange av disse spørsmålene, da enkelte kan ha vært utsatt for flere overgrep og flere overgripere.

Alder ved første overgrep

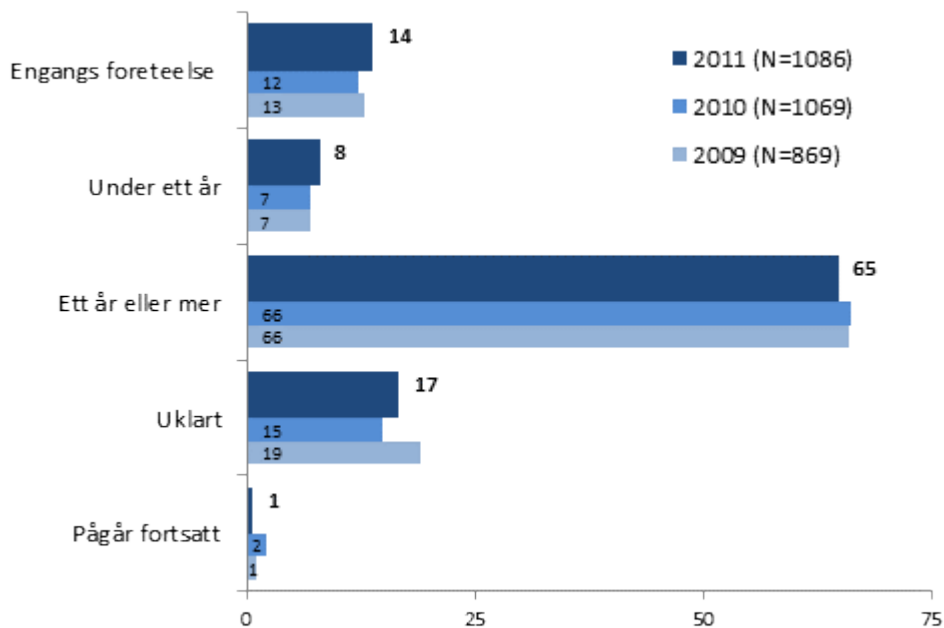
De fleste ble utsatt for første overgrep i svært ung alder. 39 prosent var yngre enn syv år, mens 35 prosent var fra syv til 12 år. Figuren under viser at det er relativt store kjønnsforskjeller, der kvinnene ofte opplevde første overgrep i en yngre alder enn mennene. Mens 42 prosent av kvinnene ble utsatt for overgrep da de var yngre enn syv år, gjaldt dette 26 prosent av mennene. Blant mennene var det derimot en større andel som var i alderen syv til 12 år ved første overgrep (43 prosent).

Figur 10: Alder ved første overgrep. Prosent.

Misbrukets varighet

Figur 11 viser hvor lenge brukerne opplevde å bli utsatt for overgrep. De fleste (65 prosent) hadde vært utsatt for misbruk over en periode på ett år eller mer. 14 prosent hadde vært utsatt for en engangsforeteelse, mens åtte prosent hadde vært utsatt for misbruk i en kortere periode enn ett år. Relativt mange (17 prosent) hadde et uklart bilde av hvor lenge overgrepene pågikk, og en prosent svarte at overgrepene fortsatt pågår. Figuren viser at det kun er små endringer sammenlignet med tidligere år.

Figur 11: Misbrukets varighet. Prosent.

Tabellen under viser misbrukets varighet brutt ned på kjønn. Litt flere menn enn kvinner hadde vært utsatt for en engangsforeteelse, noe som er en endring sammenlignet med tidligere. Det var også litt flere menn enn kvinner som hadde vært utsatt for overgrep over en periode på inntil ett år, mens en større andel av kvinnene hadde vært utsatt for et overgrep over en periode på ett år eller mer.

Tabell 1: Misbrukets varighet. Brutt ned på kjønn i 2009, 2010 og 2011. Prosent.

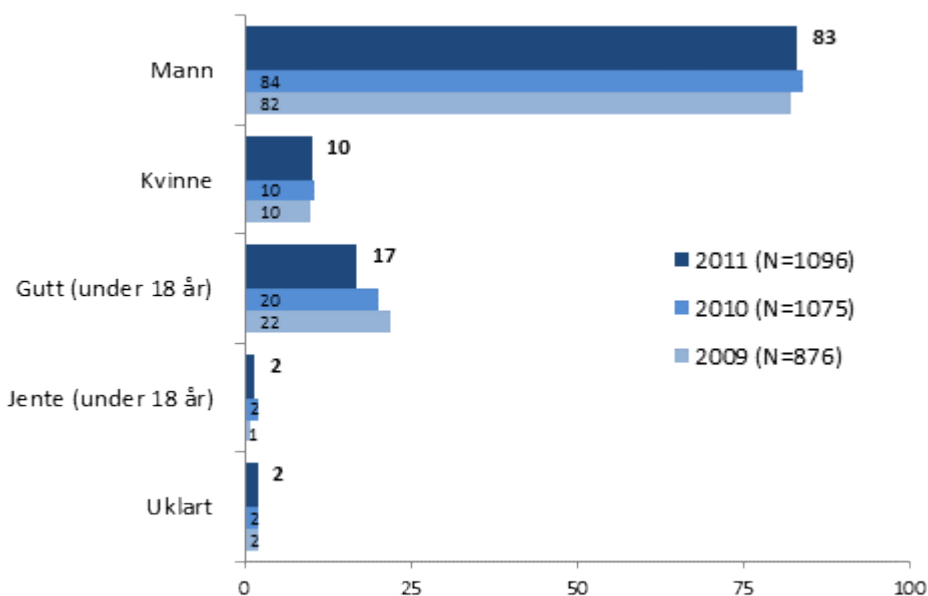
Hvor lenge har misbruket pågått? (Kryss for en eller flere)	Kvinne/jente			Mann/gutt		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Engangsforeteelse	13	13	13	12	9	19
Under ett år	6	6	6	8	11	16
Ett år eller mer	65	66	67	70	65	55
Uklart	21	15	17	11	13	14
Pågår fortsatt	1	2	1	1	3	0
Antall svar (N)	694	862	877	174	205	202

Brutt ned på alder viser resultatene at de største andelene som har vært utsatt for en engangsforeteelse er blant brukere under 18 år og mellom 18 og 23 år (henholdsvis 17 prosent og 24 prosent).

Hvem er misbruker?

Figuren nedenfor viser kjønn og alder på overgriperne. I de fleste tilfeller av overgrep mot både menn og kvinner var det en mann som utførte overgrepet. Totalt oppga 83 prosent en mannlig overgriper, mens 17 prosent svarte at overgriper var en gutt under 18 år. Ti prosent hadde vært utsatt for en kvinnelig overgriper, mens to prosent oppga at overgriper var en jente (under 18 år). Sammenlignet med 2009 og 2010 er andelen relativt stabile.

Figur 12: Overgripers kjønn og alder. Prosent.

Tabellen under viser overgripers kjønn og alder, sett i forhold til den utsattes kjønn. Resultatene viser relativt store kjønnsforskjeller. Det var betraktelig mer vanlig med en kvinnelig overgriper blant de mannlige brukerne av sentrene. Mens 25 prosent av mennene oppga at overgriperen var en kvinne, gjaldt dette kun sju prosent av kvinnene. Videre var det mer vanlig at overgriperen var en mann blant de kvinnelige utsatte enn blant mennene, henholdsvis 87 mot 68 prosent.

Tabell 2: Overgripers kjønn og alder. Brutt ned på kjønn i 2009, 2010 og 2011. Prosent.

Ble/blir misbrukt av	Kvinne/jente			Mann/gutt		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Mann	85	88	87	69	67	68
Kvinne	6	6	7	25	27	25
Gutt (under 18 år)	23	21	18	16	17	13
Jente (under 18 år)	1	2	1	2	3	3
Uklart	1	2	2	2	2	2
Antall svar (N)	698	867	884	177	206	204

Blant de som var utsatt for en kvinnelig overgriper hadde 53 prosent også svart at de var utsatt for en mannlig overgriper. Resultatene viser imidlertid ikke om disse overgriperne var knyttet til samme eller ulike overgrep, og hvorvidt det var en relasjon mellom dem.

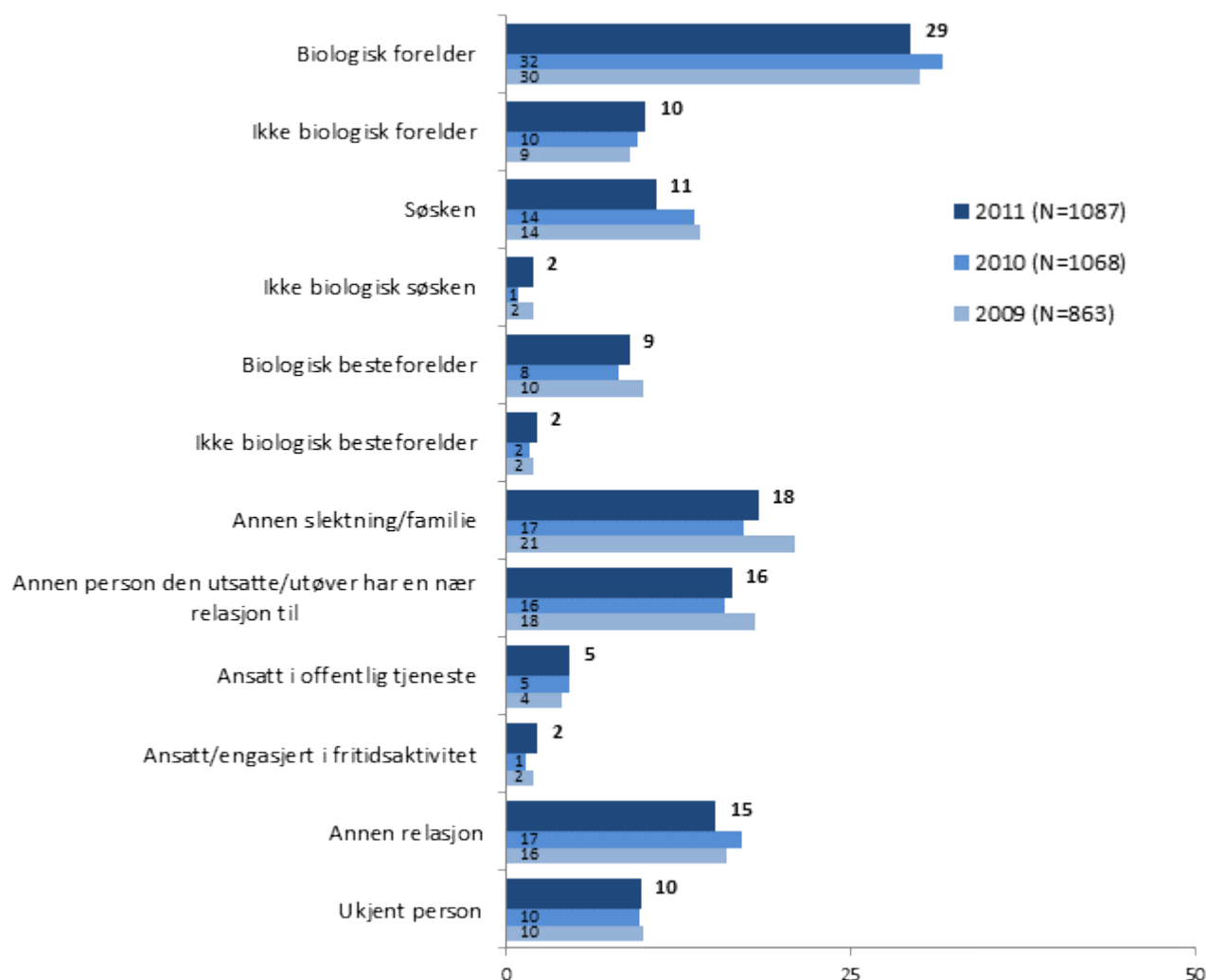
Relasjon til overgriper

Mønsteret når det gjelder relasjon til overgriper er forholdsvis likt som i 2009 og 2010. 29 prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en biologisk forelder. Selv om dette er en litt mindre andel enn i 2010 er biologisk forelder fortsatt den største enkeltstående gruppen. Videre viser resultatene at ti prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en ikke biologisk forelder.

Overgrep har også blitt begått av søsken og besteforeldre. Elleve prosent hadde vært utsatt for overgrep fra biologisk søsken og ni prosent fra biologisk besteforelder. 18 prosent hadde vært utsatt for overgrep fra annen slektning/familie, mens 16 prosent rapporterte om overgrep fra en annen person de hadde en nær relasjon til.

Fem prosent hadde vært utsatt for overgrep fra en ansatt i offentlig tjeneste og to prosent svarte at overgriperen var ansatt/engasjert i fritidsaktivitet. Ti prosent ble utsatt for overgrep fra en ukjent person, mens 15 prosent svarte "annen relasjon".

Figur 13: Relasjon til overgriper. Prosent

I kategorien "annen relasjon" ble ofte bekjent, nabo, onkel eller venn nevnt. Dette viser at det har vært noe overlapp mellom kategoriene "annen relasjon" og "annen person den utsatte har en nær relasjon til".

Som tidligere vist hadde 14 prosent vært utsatt for en engangsforeteelse. Denne gruppen oppga som oftest at relasjon til overgriper var "Annen person den utsatte/utøver har en nær relasjon til" (20 prosent), "Annen relasjon" (30 prosent) eller "Ukjent person" (30 prosent).

Litt flere kvinner enn menn hadde vært utsatt for overgrep fra en forelder, enten biologisk eller ikke-biologisk, samt besteforelder og søsken. Menn har i større grad enn kvinner oppgitt "annen relasjon" til overgriper. Ellers er det relativt like andeler blant de mannlige og kvinnelige brukerne.

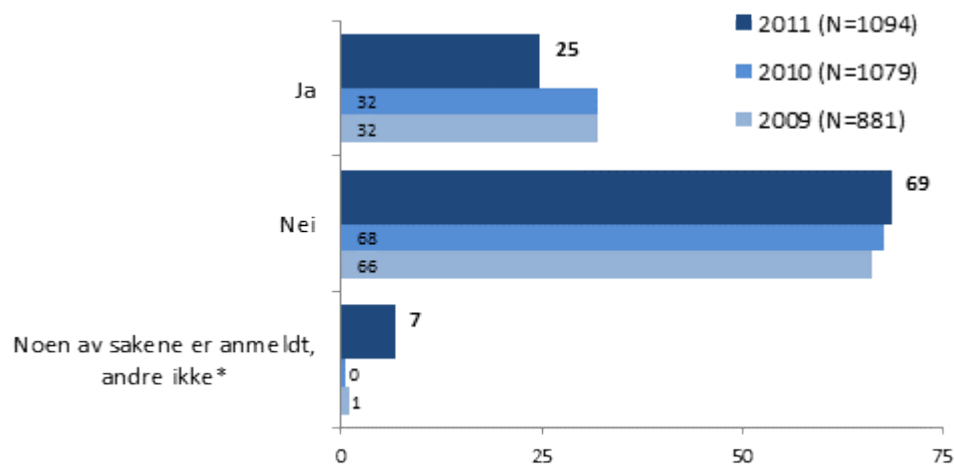
Tabell 3: Relasjon til overgriper. Brutt ned på kjønn i 2009, 2010 og 2011. Prosent.

Relasjon til overgriper	Kvinne/jente			Mann/gutt		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Biologisk forelder	30	33	31	30	26	22
Ikke biologisk forelder	9	10	11	5	6	8
Søsken	14	14	12	10	13	7
Ikke biologisk søsken	2	1	2	1	0	3
Biologisk besteforelder	11	9	10	5	4	3
Ikke biologisk besteforelder	2	2	3	0	0	0,5
Annen slektning/familie	22	17	18	13	18	19
Annen person den utsatte/utøver har en nær relasjon til	17	15	17	24	20	15
Ansatt i offentlig tjeneste	4	4	5	5	6	4
Ansatt/engasjert i fritidsaktivitet	2	1	2	2	1	4
Annen relasjon	17	18	14	14	15	19
Ukjent person	10	9	10	9	12	9
Antall svar (N)	694	862	878	169	204	201

Anmeldelse av forholdene

Figuren nedenfor viser at en av fire hadde anmeldt overgrepet/-ene i 2011, en nedgang fra 32 prosent i 2009 og 2010. Det var flere kvinner enn menn som anmeldte saken/-ene, henholdsvis 27 mot 15 prosent.

Figur 14: Er saken anmeldt? Prosent

*Tidligere var svarkategorien: Brukeren oppgir flere saker.

Tabell 4: Er saken anmeldt? Brutt ned på kjønn i 2009, 2010 og 2011. Prosent.

Er saken(e) anmeldt?	Kvinne/jente			Mann/gutt		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I alt	100	100	100	100	100	100
Ja	34	35	27	24	21	15
Nei	64	65	65	76	79	82
Noen av sakene er anmeldt, andre ikke*	2	1	7	0	0	2
Antall svar (N)	704	871	884	176	206	201

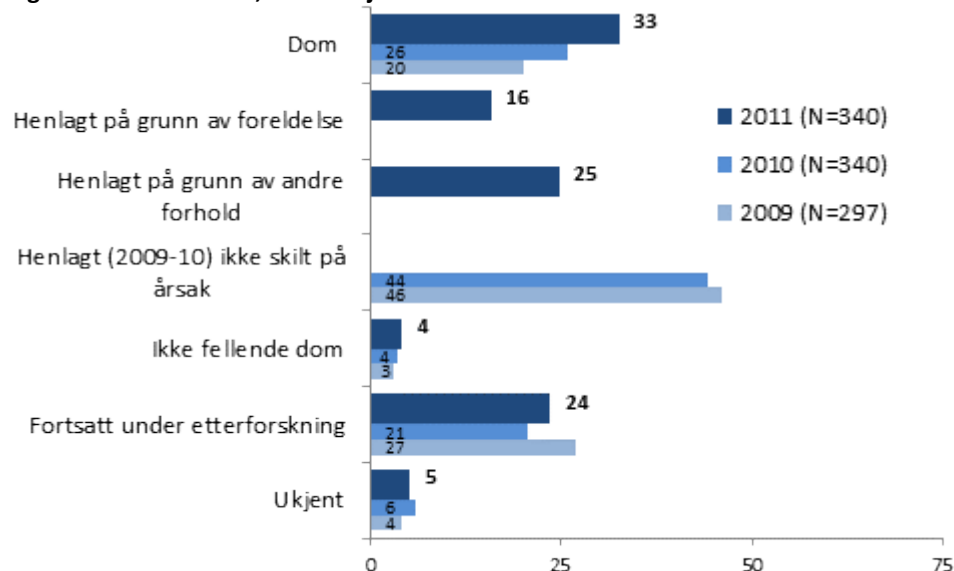
Brutt ned på alder viser resultatene relativt store forskjeller mellom gruppene. 42 prosent av de under 18 år, 31 prosent av de mellom 18 og 23 år og 32 prosent av de mellom 24 og 29 år, hadde anmeldt saken(e). Andelen er betraktelig lavere blant eldre utsatte. Kun ni prosent av de mellom 50 og 59 år og ni prosent av de på 60 år eller eldre hadde foretatt en anmeldelse. En mulig forklaring kan være at mange av overgrepssakene til de eldre brukere er foreldet, og dermed ikke er mulig å anmelde.

Figuren nedenfor viser hva som har skjedd i de tilfellene brukeren anmeldte saken(e). I 2011 var det mulig å sette flere kryss på dette spørsmålet (hvis flere saker), mens det tidligere kun var tillatt ett kryss. Tallene vil derfor ikke være direkte sammenlignbare.

De fleste som anmeldte opplevde henleggelse, enten på grunn av foreldelse (16 prosent) eller andre forhold (25 prosent). En av tre svarte at anmeldelsen(e) førte til dom. Omtrent en av fire oppga at saken(e) fortsatt var under etterforskning og fem prosent kjente ikke til utfallet i saken(e) som var anmeldt.

57 prosent av de under 18 år som hadde anmeldt saken(e) svarte at den fortsatt var under etterforskning. Ikke overraskende viser tallene også at andelen som opplevde henleggelse på grunn av foreldelse er størst blant de eldste brukerne.

Figur 15: Hvis anmeldt, hva er skjedd i saken? Prosent

Tabellen under viser at 34 prosent av de kvinnelige brukerne opplevde dom i en eller alle sakene de anmeldte. Denne andelen var kun 25 prosent blant de mannlige brukerne. Antallet menn er imidlertid veldig lavt i tabellen, noe som er viktig å ta i betraktning.

Tabell 5: Hvis anmeldt, hva er skjedd i saken? Brutt ned på kjønn i 2009, 2010 og 2011. Prosent.⁷

Hvis anmeldt, hva er skjedd i saken(ene)?	Kvinne/jente			Mann/gutt		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Dom	20	27	34	18	19	25
Henlagt på grunn av foreldelse			16			17
Henlagt på grunn av andre forhold			25			25
Henlagt (2009-10) ikke skilt på årsak	48	42		39	57	
Ikke fellende dom	2	4	4	5	0	8
Fortsatt under etterforskning	25	21	23	32	19	28
Ukjent	3	6	6	7	5	0
Antall svar (N)	252	297	302	44	42	36

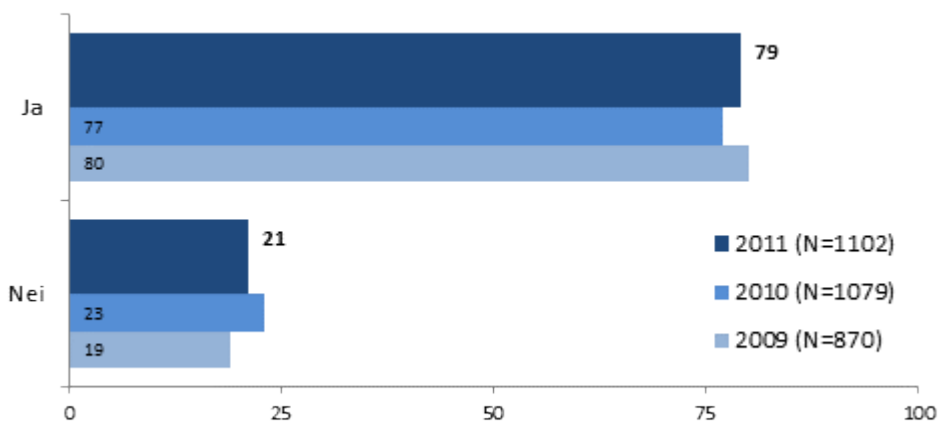
⁷ Summene for kvinne/jente i 2009 summerer seg ikke til 100 fordi det da var 2 prosent som hadde krysset både dom og henlagt, og denne kategorien vises ikke i 2010. Variabelen var ikke flerkryss tidligere. Ekstra kategori i 2011, gir et skille på årsak til henleggelse.

4.5 Hjelp og bistand til utsatte for overgrep

Kontakt med hjelpeapparatet

79 prosent hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet/andre instanser i forbindelse med hendelsen/situasjonen. Resultatet signaliserer at mange bruker sentrene som et supplement til hjelpeapparatet. Andelen som hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet var relativt stabil sammenlignet med 2009 og 2010.

Figur 16: Kontakt med hjelpeapparatet/andre instanser i forbindelse med hendelsen/situasjonen? Prosent.

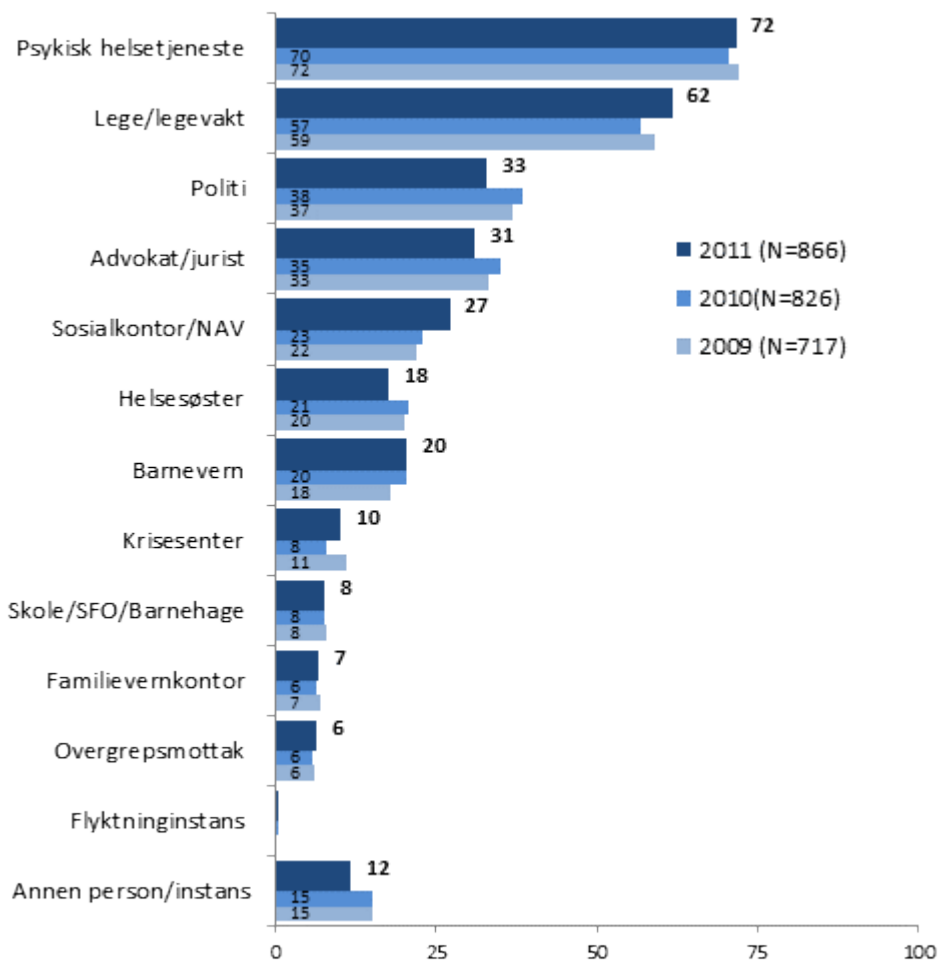
Tabellen nedenfor viser at betraktelig flere kvinner enn menn hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet, henholdsvis 82 mot 64 prosent.

Tabell 6: Kontakt med hjelpeapparatet/andre instanser blant utsatte for overgrep, brutt ned på kjønn i 2009, 2010 og 2011. Prosent.

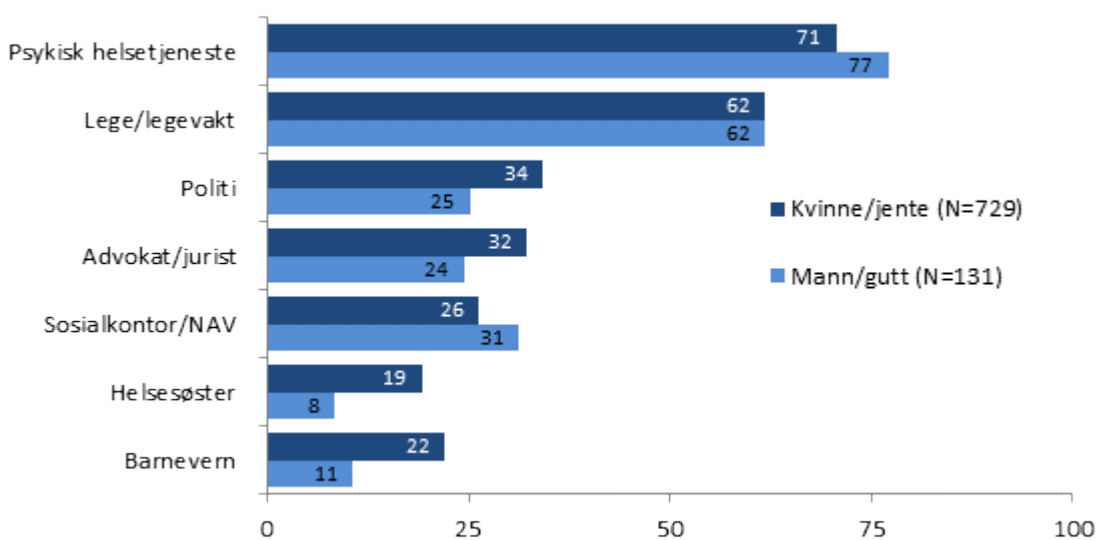
Har du vært i kontakt med hjelpeapparatet/ andre instanser i forbindelse med hendelsen/situasjonen?	Kvinne/jente			Mann/gutt		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
I alt	100	100	100	100	100	100
Ja	83	80	82	70	66	64
Nei	17	20	18	29	34	36
Antall svar (N)	698	871	888	171	206	205

De som hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet/andre instanser fikk spørsmål om hvilke instanser dette gjaldt. Siden det er mulig å være i kontakt med flere instanser, var det mulig å sette flere kryss på dette spørsmålet.

Instansen som oftest ble nevnt var psykisk helsetjeneste, og 72 prosent av de utsatte hadde vært i kontakt med denne instansen. Der nest følger lege/legevakt, med en andel på 62 prosent som hadde vært i kontakt. 33 prosent hadde vært i kontakt med politi, 31 prosent med advokat/jurist og 27 prosent med sosialkontor/NAV. Videre hadde 20 prosent vært i kontakt med barnevern, 18 prosent med helsesøster og ti prosent med et kriesenter. Sammenlignet med 2009 og 2010 er det relativt små forskjeller, men i 2011 var det en noe mindre andel som hadde vært i kontakt med politi, advokat og helsesøster, og en noe større andel som hadde vært i kontakt med lege/legevakt og sosialkontor/NAV.

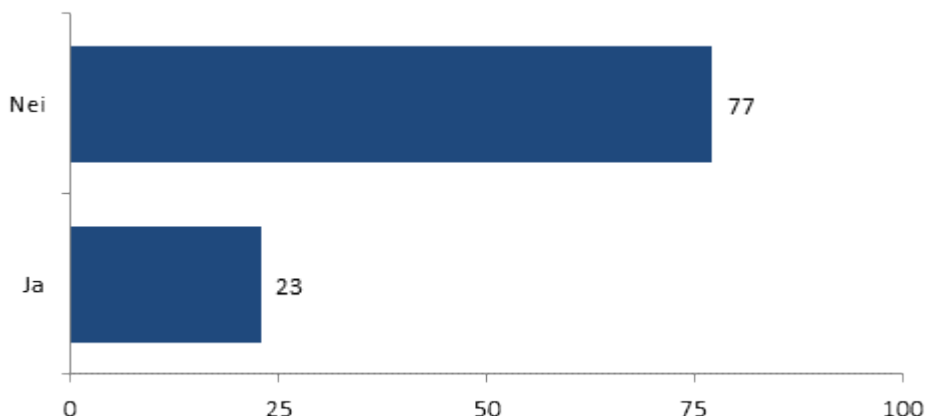
Figur 17: Hvilke instanser er/har du vært i kontakt med? Prosjenter.

Flere kvinner enn menn hadde vært i kontakt med politi, advokat/jurist, helsestøttester og barnevern. Det er videre en noe større andel menn enn kvinner som hadde vært i kontakt med psykisk helsetjeneste og sosialkontor/NAV.

Figur 18: Hvilke instanser er/har du vært i kontakt med? Brutt ned på kjønn. Prosjenter.

23 prosent hadde bedt om hjelp fra en eller flere instanser uten å oppleve at hjelp ble gitt. Det må understrekes at det er brukernes subjektive vurdering av ikke å ha fått hjelp som ligger til grunn her. Det kan tenkes at noen brukere har fått tilbud, men altså ikke opplevd at dette var til hjelp.

Figur 19: Har du bedt om hjelp fra en eller flere instanser uten å få det? Prosent. N=1088.

Brutt ned på kjønn viser resultatene at det var flere kvinnelige enn mannlige brukere som svarte at de hadde bedt om hjelp uten å få det.

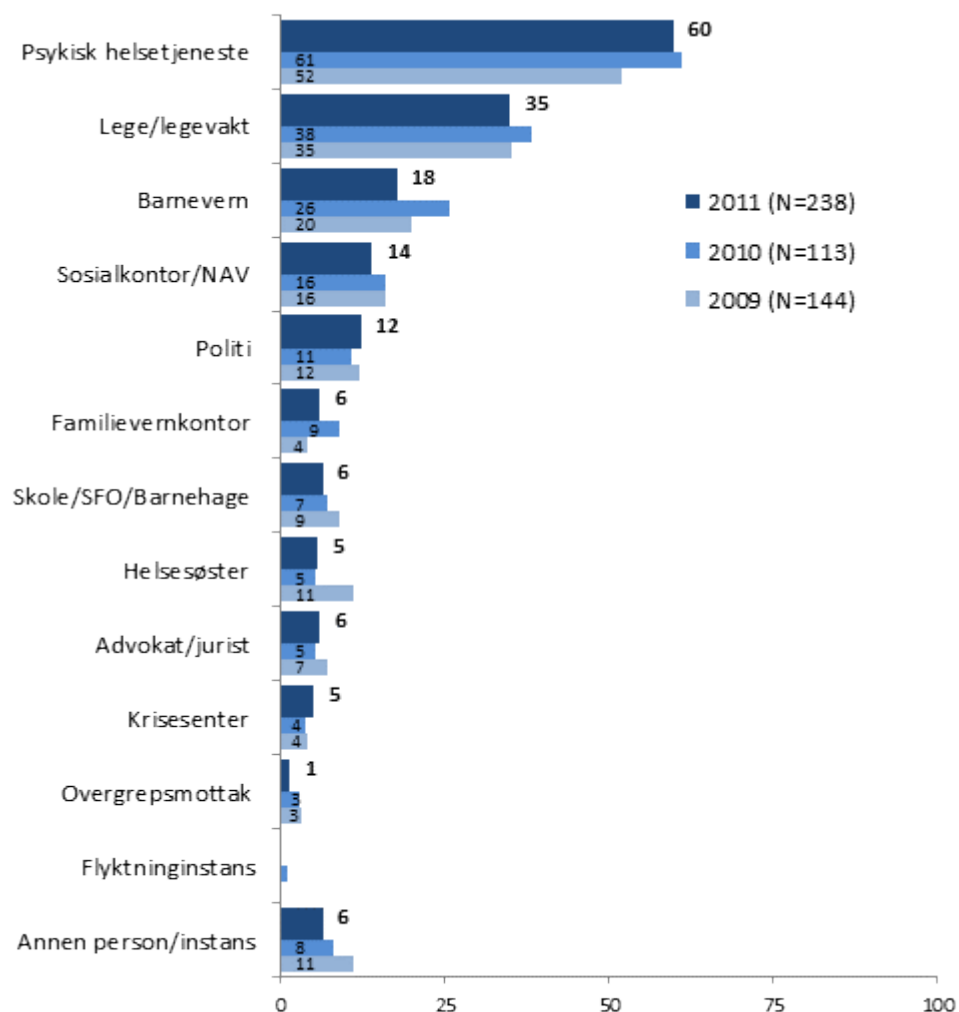
Tabell 7: Har du bedt om hjelp fra en eller flere instanser uten å få det, brutt ned på kjønn. Prosent.

Har du bedt om hjelp fra en eller flere instanser uten å få det?	Kvinne/ jente	Mann/ gutt
I alt	100	100
Ja	24	19
Nei	77	81
Antall svar (N)	881	199

Figuren nedenfor viser hvilke instanser brukerne hadde bedt om hjelp fra uten å oppleve å få det. 60 prosent hadde bedt om hjelp fra psykisk helsetjeneste, 35 prosent fra lege/legevakt og 18 prosent fra barnevernet. I 2010 hadde 26 prosent bedt om hjelp fra barnevernet uten å få det, og andelen har altså sunket i 2011.

Videre hadde 14 prosent bedt om hjelp fra sosialkontor/NAV og 12 prosent fra politiet. Andelen var seks prosent når det gjaldt familievernkontor, advokat og Skole/SFO/Barnehage. Fem prosent av de som ba om hjelp uten å få det opplevde dette i møte med helsesøster og krisesenter.

Figur 20: Hvis du har bedt om hjelp fra hjelpeapparatet uten å få tilbud, hvilke instanser gjelder dette? Prosent.

5 Brukere som er pårørende av utsatte

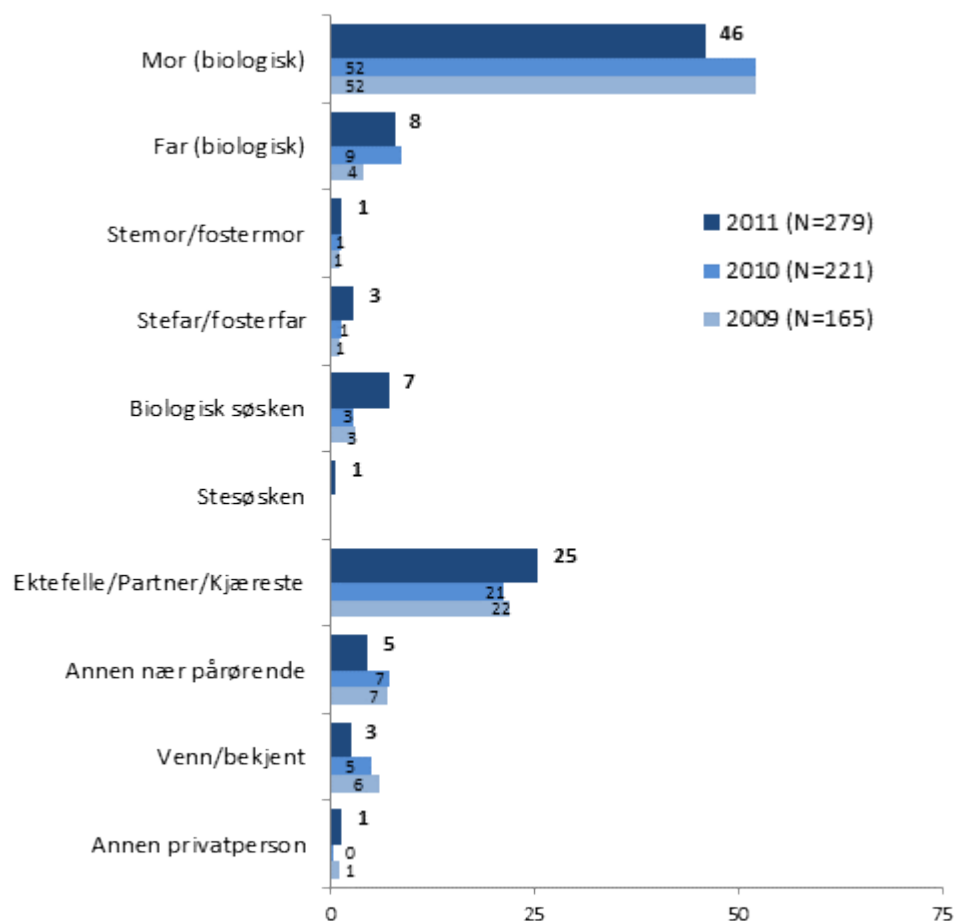
80 prosent av brukerne av sentrene som hadde godtatt registrering, var altså selv utsatt for incest eller andre seksuelle overgrep. I den videre delen presenteres resultatene for brukergruppen som er pårørende, eller har en annen nær relasjon til noen som er utsatt for overgrep. Dette utgjør 20 prosent av brukerne i 2011.

5.1 Pårørendes relasjon til den utsatte

Som i 2009 og 2010 var de aller fleste pårørende som brukte sentrene i 2011 mor til en person som hadde vært utsatt for seksuelle overgrep (46 prosent). Kun åtte prosent var biologisk far og syv prosent var biologisk søsken. Det var også relativt mange (25 prosent) som var ektefelle/partner/kjæreste med en som har vært utsatt for overgrep. Fem prosent betegnet seg som annen nær pårørende og tre prosent var venn/bekjent.

Sammenlignet med 2009 og 2010 er tallene forholdsvis like, men en litt høyere andel var ektefelle/partner/kjæreste, samt biologisk søsken, og en noe mindre andel var biologisk mor.

Figur 21: Pårørende/andres relasjon til utsatt. Prosent blant pårørende/andre.

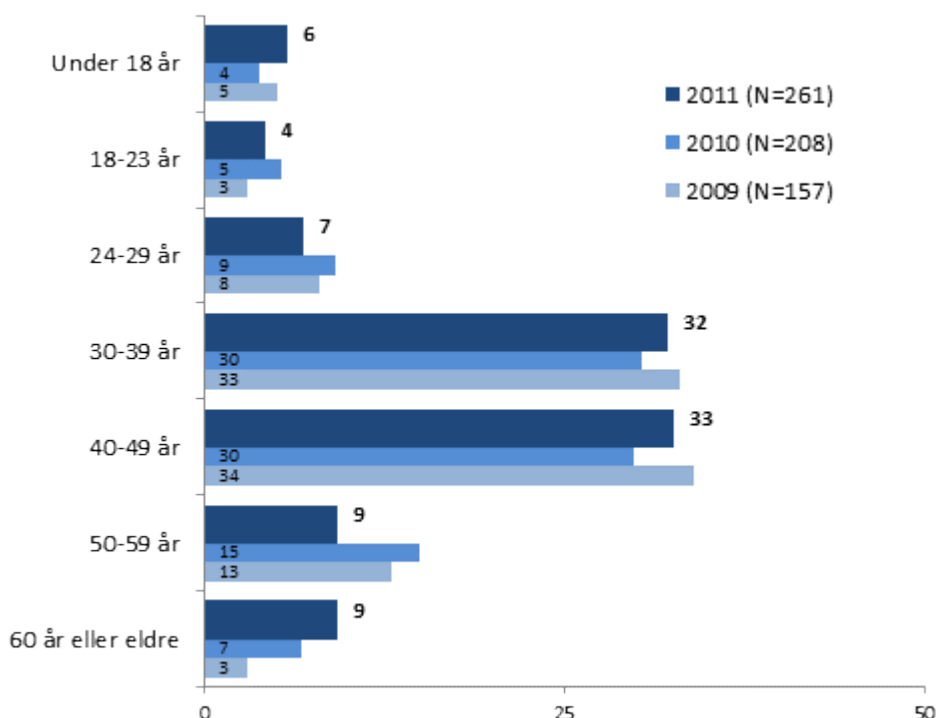
5.2 Alder, kjønn og bakgrunn

Blant de pårørende var det 67 prosent kvinner og 33 prosent menn. De aller fleste (96 prosent) var av norsk opprinnelse.

Alderssammensetningen blant pårørende var relativt lik som i 2009 og 2010, men det var en noe mindre andel over 50 år. Ti prosent var under 24 år, 39 prosent var mellom 24 og 39 år, 33 prosent var mellom 40-49 år og 18 prosent var 50 år eller eldre.

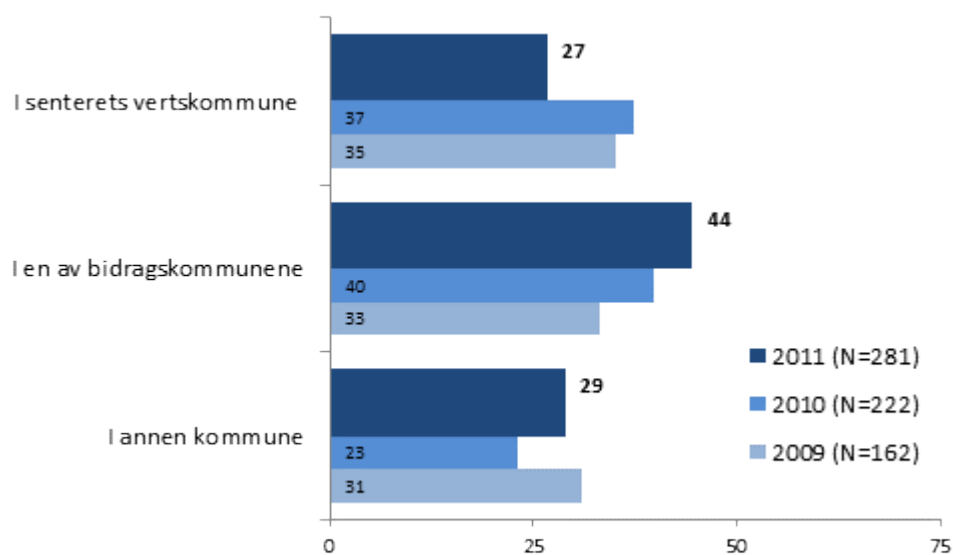
Aldersprofilen blant pårørende var høyere enn blant de som har vært utsatt for overgrep. I sistnevnte gruppe var andelen under 24 år på 25 prosent, mens den altså var ti prosent blant pårørende. Dette kan ses i sammenheng med at de fleste pårørende som besøkte senteret var mor til noen som har vært utsatt for overgrep.

Figur 22: Pårørendes alder. Prosent.

Figur 23 viser at 44 prosent av de pårørende kom fra en av senterets bidragskommuner, mens 27 prosent var bosatt i vertskommunen. 29 prosent bodde i en kommune som ikke ga økonomisk bidrag til senteret (annen kommune). Sammenlignet med 2009 og 2010 har det vært en nedgang i andelen brukere fra senterets vertskommune, og en økning i andelen fra en bidragskommune. Det har videre vært en økning i andelen brukere som kom fra en annen kommune sammenlignet med 2010, men forskjellen er liten sammenlignet med 2009.

Sammenlignet med brukere av senteret som har vært utsatt for overgrep, var det en noe lavere andel blant de pårørende (17 prosentpoeng mindre) som var bosatt i vertskommunen.

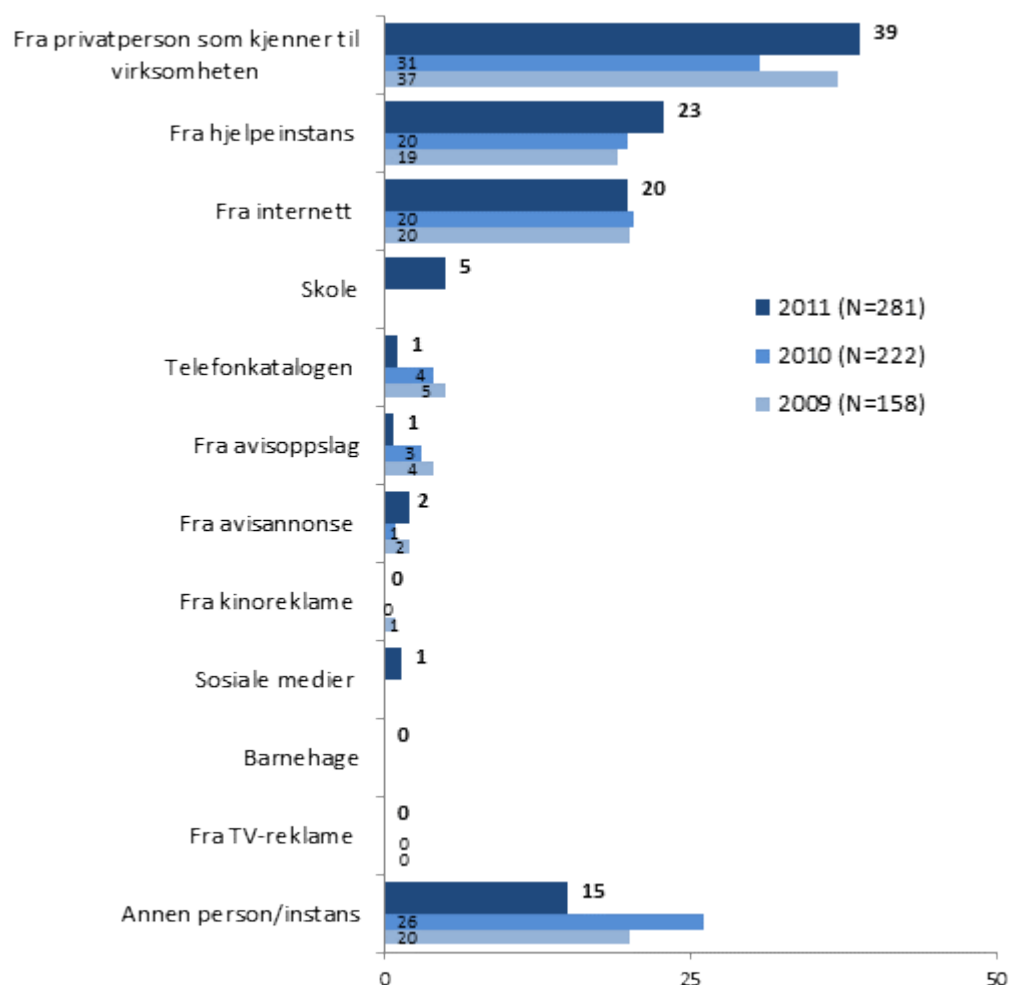
Figur 23: Pårørendes bosted. Prosjenter.

5.3 Informasjonskilder og kontaktmåte

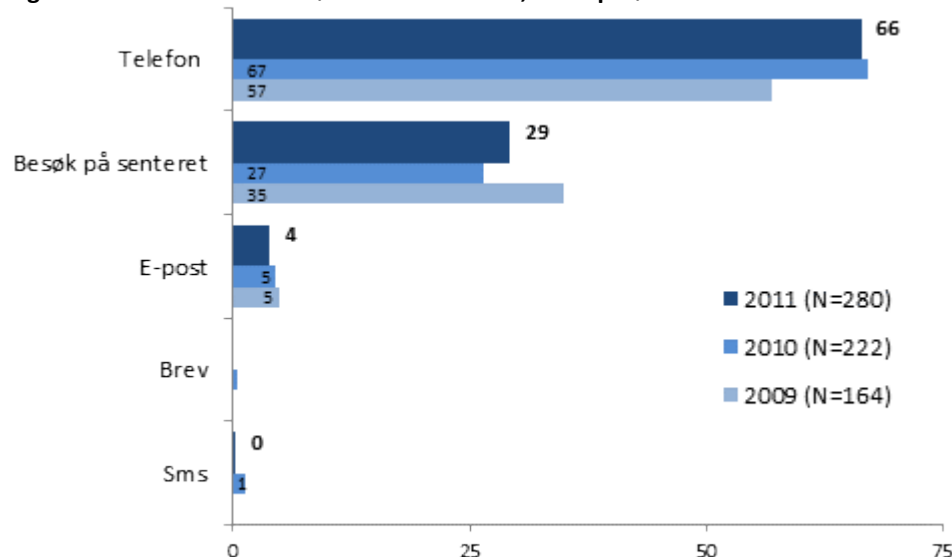
Blant de pårørende var det mest vanlig å finne ut om senteret via privatperson (39 prosent). 23 prosent fant ut om senteret via en hjelpeinstans, og en av fem fant informasjonen på internett. I annet-kategorien var det flere som nevnte den utsatte, familie og venner.

Sammenlignet med 2009 og 2010 er resultatene forholdsvis like. Selv om det har vært noen endringer i andelene, var de viktigste informasjonskildene fortsatt privatpersoner, hjelpeinstans og internett. Nye svarkategorier i 2011 var skole, barnehage og sosiale medier. Dette kan være årsaken til at en noe lavere andel har svart Annen person/instans.

Figur 24: Hvordan fikk pårørende vite om senteret? Prosent.

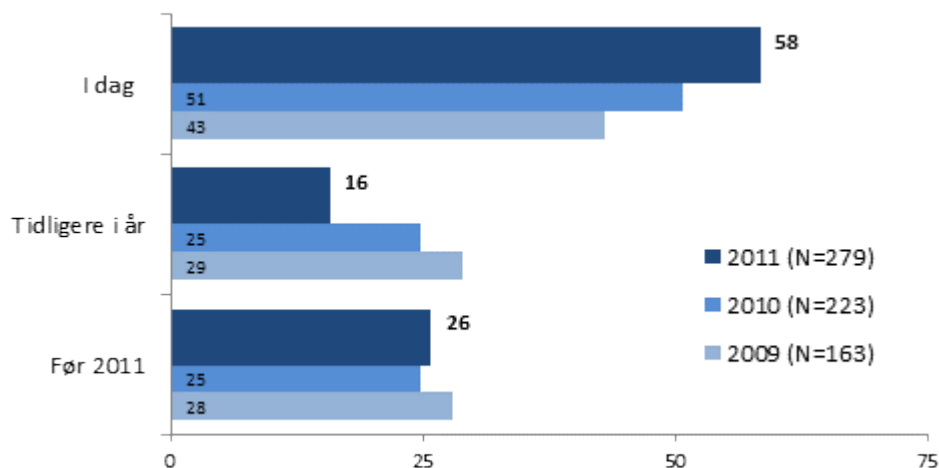
De fleste (66 prosent) henvendte seg på telefon første gang de tok kontakt med senteret. Tilgjengelighet på telefon er altså viktig. 29 prosent besøkte senteret første gang de tok kontakt, mens fire prosent skrev e-post. Brev eller SMS ble veldig sjelden benyttet for å ta kontakt første gang. Resultatene er forholdsvis like som i 2010.

Figur 25: Kontaktmåte ved første henvendelse, blant pårørende. Prosent.

Det var ingen nevneverdige forskjeller mellom pårørende og utsatte når det gjaldt måten de tok kontakt med senteret på første gang.

Figuren nedenfor viser at 58 prosent av de pårørende hadde første besøk på senteret samme dag som skjema ble fylt ut. 16 prosent hadde besøkt senteret tidligere i 2011 og 26 prosent hadde besøk det før 2011.

Sammenlignet med tidligere år har det vært en økning i andelen førstegangsbesøkende, og en nedgang i andelen som har besøkt senteret tidligere i 2011. Denne endringen kan skyldes at sentrene har fått en sterkere anmodning om å registrere brukere ved første enesamtale. Andelen gjengangere fra tidligere år er forholdsvis stabil.

Figur 26: Tidspunkt for første besøk blant pårørende. Prosent.

Det var betraktelig færre gjengangere ved senteret blant pårørende enn usatte. Blant de utsatte hadde hele 51 prosent besøkt senteret før 2011.

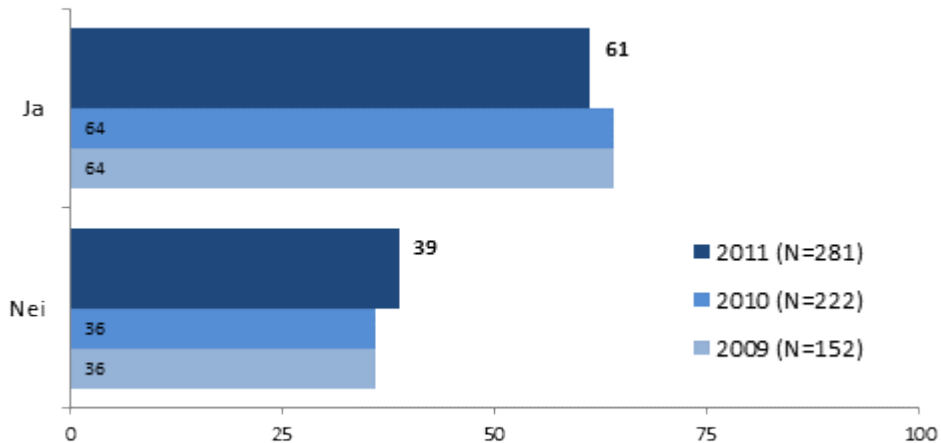
5.4 Hjelp og bistand til pårørende

Kontakt med hjelpeapparatet

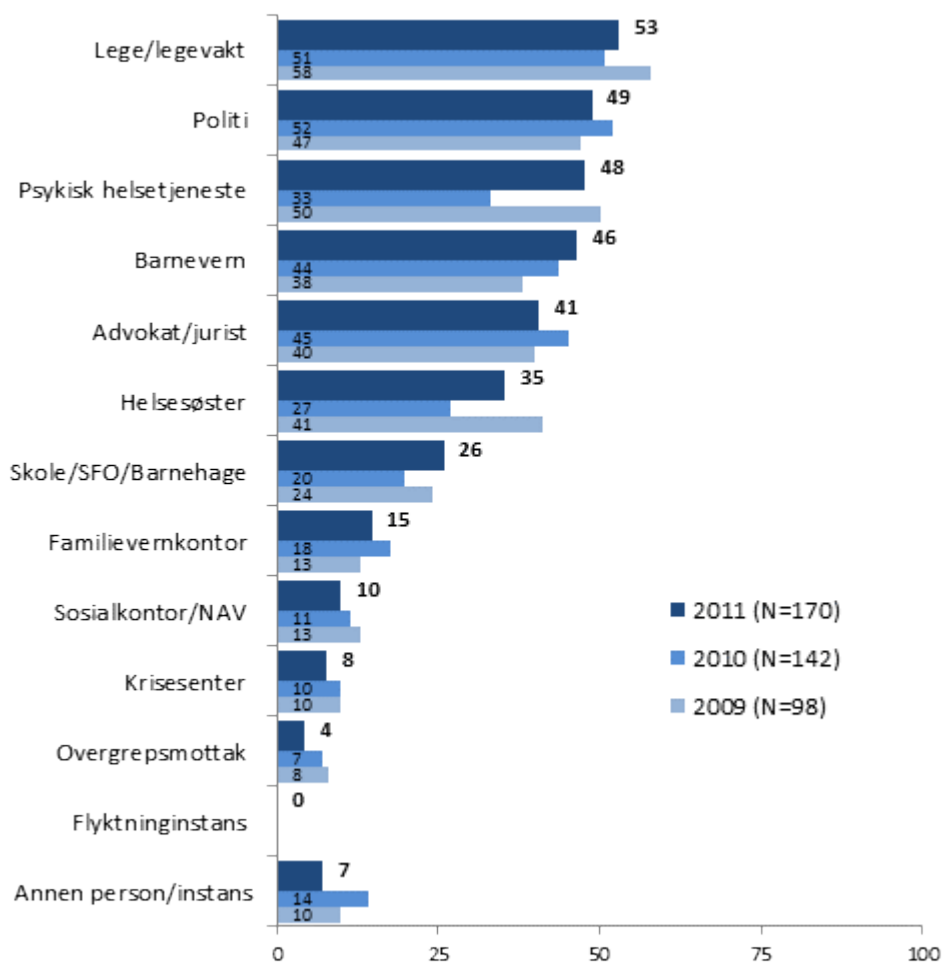
61 prosent av de pårørende hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet/andre instanser i forbindelse med hendelsen/situasjonen, tre prosentpoeng mindre enn i 2009 og 2010.

Ikke overraskende var andelen noe lavere enn blant de som har vært utsatt for overgrep, hvor 79 prosent hadde vært i kontakt med hjelpeapparatet.

Figur 27: Kontakt med hjelpeapparatet/andre instanser i forbindelse med hendelsen/situasjonen? Prosent.

Figur 28: Hvilke instanser er/har du vært i kontakt med? Prosent.

Blant de pårørende var det mest vanlig å ha vært i kontakt med lege/legevakt (53 prosent), politi (49 prosent) eller psykisk helsetjeneste (48 prosent).

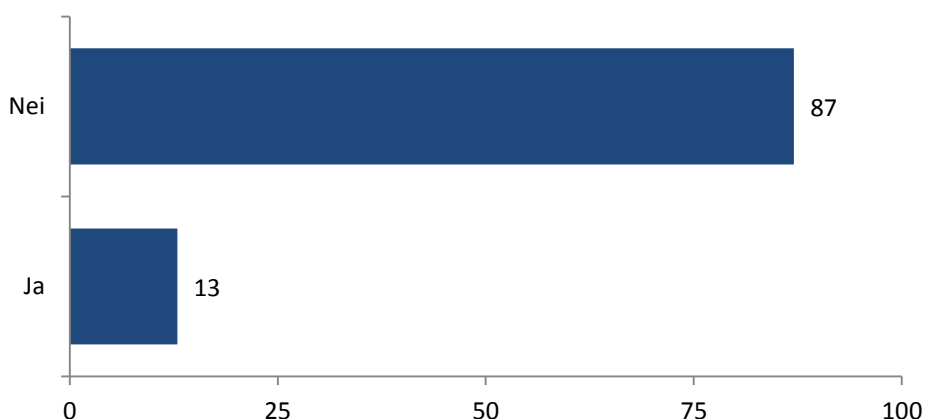
Videre hadde 46 prosent vært i kontakt med barnevern, mens 41 prosent hadde vært i kontakt med advokat/jurist. 35 prosent hadde vært i kontakt med helsesøster, omtrent en av fire hadde vært i kontakt med skole/SFO/barnehage og 15 prosent hadde vært i kontakt med familievernkontor. Ti prosent av de pårørende hadde vært i kontakt med sosialkontor/NAV, åtte prosent hadde vært i kontakt med et krisesenter og fire prosent oppga overgrepsmottak.

Det var en noe høyere andel i 2011 enn i 2010 som hadde vært i kontakt med psykisk helsevern, helsesøster og skole/SFO/barnehage, men andelene var mindre sammenlignet med 2009.

De som har vært utsatt for overgrep hadde i større grad enn pårørende vært i kontakt med psykisk helsetjeneste, lege/legevakt og sosialkontor/NAV. Motsatt hadde flere pårørende enn utsatte vært i kontakt med politi, barnevern, advokat/jurist, helsesøster, skole/SFO/barnehage og familievernkontor.

13 prosent av de pårørende svarte at de hadde bedt om hjelp fra en eller flere instanser uten at de opplevde å få hjelp. Denne andelen var høyere (23 prosent) blant de som var utsatt for overgrep. I antall er det kun 35 personer som har svart på hvilke instanser dette gjelder, og psykisk helsetjeneste og barnevern ble oftest nevnt.

Figur 29: Har du bedt om hjelp fra en eller flere instanser uten å få det? Prosent. N=278.

6 Sentrenes organisering og tjenestetilbud

Hvert senter har levert samlestatistikk som omhandler besøk, tilbud og organisering av senteret. Alle de 21 sentrene har levert et samleskjema.

6.1 Organisering og finansiering

Tabellen nedenfor viser en oversikt over hvilken organisasjonsform sentrene har. De fleste sentrene (13) er organisert som stiftelse. Fire senter er organisert som interkommunalt selskap og tre er frivillige organisasjoner. Ett senter er organisert som kommunal virksomhet.

Tabell 8: Hvilken type organisasjon er senteret? Antall i 2009, 2010 og 2011.

	2009	2010	2011
Stiftelse	12	12	13
Kommunal virksomhet	1	1	1
Interkommunalt selskap	3	3	4
Frivillig organisasjon	2	3	3
Annet	2	1	0
Totalt	20	20	21

6.2 Personellet

De 21 sentrene hadde totalt 150 ansatte i 2011, som til sammen jobbet 105,3 årsverk. Tre sentre hadde mer enn ti årsverk, mens fem sentre hadde mellom fem og ni årsverk. Det var også fem sentre som hadde mellom tre og fem årsverk, mens øvrige hadde ett til tre årsverk.

Blant de ansatte var det 133 kvinner og 17 menn. I 2010 var det ansatt 126 kvinner og 13 menn. Det er flere senter i 2011 enn i 2010 som har mannlige ansatte. Kun syv senter hadde bare kvinnelige ansatte.

Tabell 9: Ansatte og årsverk ved sentrene. 2009-2011

	2009	2010	2011
Antall ansatte	138	139	150
Antall årsverk	105,4	100,2	105,3
Antall senter (N)	20	20	21

Tabell 10: Kjønnfordeling blant ansatte ved sentrene. 2009-2011

	2009	2010	2011
Antall kvinner	120	126	133
Antall menn	18	13	17
Totalt antall ansatte	138	139	150

6.3 Åpningstider

Åpningstider for telefon

Seks sentre hadde døgnåpen telefon hele uka, mens 13 sentre hadde åpen telefon fem dager i uka. Ett senter hadde telefonåpent fire dager i uka, og ett senter hadde åpent 3 dager i uka. Når det gjelder antall telefonåpne timer i uka, hadde tre sentre telefonåpent mellom 24 og 30 timer, mens syv sentre hadde åpent mellom 30 og 40 timer. Fem sentre hadde åpent mellom 40 og 50 timer, mens de resterende seks hadde døgnåpent, altså 168 timer i uka.

Åpningstider for besøk

Fire sentre hadde åpent syv dager i uka, mens 15 sentre hadde åpent for besøk fem dager i uka. Ett senter hadde åpent fire dager og ett senter tre dager i uka.

Tre sentre hadde døgnåpent hele uka (168 timer) i 2011, tilsvarende som i 2010 og 2009. Tabellen nedenfor viser antall timer i uka sentrene var åpent for besøk sammenlignet med 2009 og 2010. De fleste hadde åpent mellom 30 og 42 timer. Tre sentre hadde åpent mindre enn 30 timer i uka, mens fire sentre hadde åpent mer enn 42 timer. Over tid ser vi en utvikling i retning av større tilgjengelighet.

Tabell 11: Antall timer senteret er åpent per uke.

	2009	2010	2011
Under 30 timer per uke	8	5	3
30-42 timer	7	10	14
Mer enn 42 timer	3	5	4
Totalt	18	20	21

I de åpne kommentarene var det noen sentre som presiserte at åpningstidene var fleksible, både når det gjaldt besøk og telefon, for eksempel i forhold til kveldstilbud/arrangement. Enkelte senter tok i mot brukere etter behov, og var på denne måten mer tilgjengelig enn det som fremgår av tabellen ovenfor.

6.4 Tilrettelegging for overnatting

Seks av de 21 sentrene hadde overnattingsmuligheter. Fire av sentrene som hadde overnattingsmuligheter var kombinerte krise- og incestsentre. Til sammen var det 39 sengeplasser for overnatting på disse sentrene. Fire sentre hadde personer til overnatting i 2011, til sammen 39 personer. Totalt antall overnattingsdøgn for disse personene var 316. Dette er en nedgang fra 1022 døgn i 2010.

6.5 Tilrettelegging for funksjonshemmede

Tabellen nedenfor viser sentrenes tilrettelegging for funksjonshemmede. Siden ett senter kan være tilrettelagt for mer enn en type funksjonshemming vil summen overstige 21.

Tre sentre var ikke tilrettelagt for noen typer funksjonshemming. Tilsvarende som i 2009 og 2010 var de fleste senter (18) tilrettelagt for rullestolbrukere. Over tid ser vi en økning i dette antallet.

Fem sentre svarte at de var tilrettelagt for brukere med nedsatt hørsel og fire sentre var tilrettelagt for personer med synshemming. Det må understrekes at det er senterets vurdering av tilrettelegging som legges til grunn, og det er ikke spesifisert hvilken type tilrettelegging det dreier seg om. Et av sentrene understreker at de kun delvis er tilrettelagt for personer med hørsels- og synshemming.

Tabell 12: Er senteret tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse? Antall

	2009	2010	2011
Rullestolbrukere	14	17	18
Nedsatt hørsel	1	4	5
Synshemming	1	4	4
Andre funksjonsnedsettelse	2	2	1

6.6. Antall undervisnings-/ formidlingsoppdrag i regi av sentrene

Sentrene gjennomfører mange undervisnings- og formidlingsoppdrag. Nedenfor er en oversikt over slike oppdrag i 2011 fordelt på ulike instanser.

Tabell 13: Oversikt over antall undervisnings-/ formidlingsoppdrag i regi av sentrene i 2011.

	Eget senter	Skoler	Høyere utdanningsinstitusjoner	Offentlige tjenester	Interesseorganisasjoner	Politikerfora (for eks. helse- og sosialstyret)	Andre instanser	SUM, undervisnings- og formidlingsoppdrag	Antall samarbeidsfora hvor senteret var representert
Alta krise- og incest senter	1	3	2	X	X	X	4	10	0
Buskerudregionens Incestsenter (BRIS)	1	44	1	10	3	X	2	61	3
Evas støttesenter for seksuelt misbrukte, Elverum	X	11	2	11	X	X	1	25	7
Incestsenteret i Follo IKS	13	67	3	9	3	X	5	100	5
Incestsenteret i Vestfold	1	122	7	6	4	1	4	145	2
Krise- og incestsenteret i Fredrikstad	2	0	2	4	3	2	2	15	1
Norasenteret krise- og incestsenter	12	2	1	2	X	8	X	25	7
Samisk krise- og incestsenter	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Senter for seksuelt misbrukte menn, Oslo	4	0	7	19	2	1	5	38	4
Senter mot incest i Møre og Romsdal	31	11	3	14	3	2	2	66	14
Senter mot incest i Nord-Trøndelag	12	1	3	14	0	2	0	32	22
Senter mot incest i Sør-Trøndelag	17	3	6	45	10	1	8	90	7
Senter mot incest og seksuelle overgrep i Hordaland	X	8	15	31	2	5	X	61	3
Senter mot incest og seksuelle overgrep, Nordland	9	X	1	4	10	2	X	26	9
Senter mot seksuelle overgrep i Agder	5	17	1	5	1	1	X	30	X
Senter mot seksuelle overgrep i Rogaland	1	2	0	1	3	1	5	13	5
Senter mot seksuelle overgrep i Telemark	X	25	1	3	2	1	2	34	0
Stiftelsen støttesenter mot incest, Hamar	12	14	8	10	4	5	1	54	7
Støttesenter mot incest (SMI), Oslo og Akershus	10	30	16	25	15	6	3	105	6
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep, Gjøvik	5	5	0	11	0	2	7	30	2
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep, Troms	6	1	4	7	1	1	4	24	3
Totalt	142	366	83	231	66	41	55	984	107

X=Ubesvart

7 Henvendelser og besøk

Dette kapittelet omhandler henvendelser og besøk fra brukergruppen (incestutsatte og pårørende), samt samarbeidspartnere. Analysene baserer seg på skjema A (henvendelser) og skjema B (besøk) som skulle fylles ut ved hver henvendelse og besøk.

7.1 Henvendelser fra brukergruppen (incestutsatte og pårørende)

Tabellen nedenfor viser en oversikt over ulike typer henvendelser fra brukergruppen (utsatte og pårørende) i 2011. Opplysningene er hentet fra skjema A (henvendelser). Incestsenteret i Vestfold er skilt fra øvrige senter som følge av at dette senteret har en gratis landsdekkende telefontjeneste som er finansiert av Bufdir, og dermed mottar lagt flere telefonhenvendelser enn det som ellers er vanlig.⁸

Tabellen viser at sentrene håndterte en stor mengde henvendelser fra brukergruppen. Dersom vi ser bort i fra incestsenteret i Vestfold, mottok sentrene totalt i snitt 59 henvendelser om dagen, altså ca. tre henvendelser per senter. Da medregnes hele året (inkludert helger og helligdager). I tillegg kan man være oppmerksom på at sentrene selv har meldt om noe underrapportering av henvendelser, og antallet var derfor antakeligvis enda høyere enn det som fremgår av tabellen.

Tabell 14: Oversikt over henvendelser fra brukere (utsatte og pårørende) 2010-2011.

År		Antall enesamtaler (over 20 min) på telefon	Taus telefon	Andre telefon- henvendelser	Antall telefon- henvendelser	Antall sms- henvendelser	Antall e-poster	Antall brev	Sum
2011	Alle senter unntatt Vestfold	3066	1108	6770	10944	5621	4938	24	21527
	Vestfold	2582	7465	7302	17349	1095	436	0	18880
	Totalt	5648	8573	14072	28293	6716	5374	24	40407
2010	Alle senter unntatt Vestfold				10867	5863	3934	44	20708
	Vestfold				17864	4585	734	3	23186
	Totalt				28731	10448	4668	47	43894

I 2010 var det valgfritt om sentrene ville registrere skjema A på web, eller selv regne ut totaltall på slutten av året. I følge veilederen for omregning skulle ikke tause telefon være medregnet i telefonhenvendelser, og det var heller ikke skilt mellom enesamtaler på telefon og andre telefonhenvendelser. Siden omtrent halvparten av sentrene (deriblant Vestfold) selv regnet ut tallene i 2010 og altså ikke registrerte alle skjema A på web, er det vanskelig å avgjøre om de fulgte veilederen og ikke tok med tause telefoner, eller om dette ble medregnet. Vær oppmerksom på dette ved sammenligning av antall telefonhenvendelser over tid. I 2011 ble alle henvendelser registrert på web, og tause telefoner er inkludert i totalt antall telefonhenvendelser.

På neste side presenteres tabeller der antall henvendelser blant annet er brutt ned på kjønn, utsatt eller pårørende, samt hvorvidt den er første i registreringsåret eller gjentakende. Her vil kun henvendelser hvor det er svart på de aktuelle spørsmålene i tabellen være inkludert. I mange tilfeller, for eksempel ved tause telefoner eller andre samtaler der det ikke har vært naturlig å spørre om bakgrunn, vil en eller flere av disse spørsmålene være ubesvart.

⁸ Telefontjenesten er gratis fra fasttelefon og fra mobiltelefon med Telenor-abonnement

Tabellen nedenfor viser henvendelser fra brukergruppen (utsatte og pårørende) brutt ned på kjønn. Tabellen inkluderer alle typer henvendelser (telefon, SMS, e-post og brev).

På alle senter har det vært langt flere henvendelser fra kvinnelige enn mannlige brukere. Dette gjelder både om man ser på gruppen som er utsatt og gruppen som er pårørende. I tråd med resultatene fra brukerskjema (skjema C) var de fleste henvendelser fra personer som selv hadde blitt utsatt for seksuelle overgrep.

Tabell 15: Antall henvendelser fra brukergruppen (telefon, SMS, e-post og brev) i 2011 brutt ned på kjønn og utsatt/pårørende.

	Utsatt		Pårørende		Totalt
	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	
Alta incestsenter	6	0	1	0	7
Buskerudregionens Incestsenter (BRIS)	110	26	29	1	166
Evas støttesenter for seksuelt misbrukte, Elverum	243	73	7	0	323
Incestsenteret i Follo IKS	254	8	44	11	317
Incestsenteret i Vestfold	8947	1371	567	145	11030
Krise- og incestsenteret i Fredrikstad	13	0	5	0	18
Norasenteret krise- og incestsenter	18	10	5	3	36
Senter for seksuelt misbrukte menn, Oslo	23	698	26	10	757
Senter mot incest i Møre og Romsdal	422	340	51	18	831
Senter mot incest i Nord-Trøndelag	318	22	32	1	373
Senter mot incest i Sør-Trøndelag	645	58	71	2	776
Senter mot incest og seksuelle overgrep i Hordaland	2332	148	132	27	2639
Senter mot incest og seksuelle overgrep, Nordland	264	25	6	11	306
Senter mot seksuelle overgrep i Agder	1328	171	113	35	1647
Senter mot seksuelle overgrep i Rogaland	572	46	31	10	659
Senter mot seksuelle overgrep i Telemark	715	97	28	3	843
Stiftelsen støttesenter mot incest, Hamar	268	205	18	1	492
Støttesenter mot incest (SMI), Oslo og Akershus	7197	315	735	143	8390
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep, Gjøvik	563	80	23	5	671
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep, Tromsø	696	259	57	4	1016
Total	24934	3952	1981	430	31297

Tabellen nedenfor viser at de fleste henvendelser kom fra brukere som tidligere har vært i kontakt med senteret. Totalt 2007 kvinner og 695 menn henvendte seg til incestsentrene for *aller første* gang i 2011, dvs er nye brukere av sentrene. For å finne hvor mange individer som henvendte seg kan man summere antall henvendelser som var "*aller første*" og "*første i 2011*". Da viser tallene at totalt 3029 kvinner og 910 menn henvendte seg til sentrene i løpet av 2011.

Tabell 16: Henvendelser fra brukergruppen (telefon, SMS, e-post og brev) i 2011 brutt ned på kjønn og tidspunkt for kontakt.

	Aller første henvendelse		Første henvendelse i 2011		Individer ⁹ (Totalt første henvendelse)		Gjentagende henvendelser	
	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann
Alle senter unntatt Vestfold	925	291	824	164	1749	455	15698	2412
Vestfold	1082	404	198	51	1280	455	8347	1117
Totalt	2007	695	1022	215	3029	910	24045	3529

⁹ Antall individer er beregnet ved å ta summen av henvendelser som enten er «Aller første» eller «Første i 2011».

Tabell 17: Henvendelser fra brukergruppen (telefon, SMS, e-post og brev) i 2011 brutt ned på alle senter, kjønn og tidspunkt for kontakt.

	Aller første henvendelse		Første henvendelse i 2011		Individer (Totalt første henvendelse)		Gjentagelse	
	K	M	K	M	K	M	K	M
Alta incestsenter	4	0	0	0	4	0	3	0
Buskerudregionens Incestsenter (BRIS)	34	3	9	2	43	5	95	22
Evas støttesenter for seksuelt misbrukte, Elverum	12	3	8	1	20	4	230	68
Incestsenteret i Follo IKS	52	10	36	1	88	11	263	8
Incestsenteret i Vestfold	1082	404	198	51	1280	455	8347	1117
Krise- og incestsenteret i Fredrikstad	4	0	3	0	7	0	11	0
Norasenteret krise- og incestsenter	12	4	1	0	13	4	10	9
Senter for seksuelt misbrukte menn, Oslo	18	89	4	55	22	144	26	563
Senter mot incest i Møre og Romsdal	40	16	27	9	67	25	405	334
Senter mot incest i Nord-Trøndelag	25	3	35	6	60	9	289	14
Senter mot incest i Sør-Trøndelag	49	10	57	5	106	15	602	45
Senter mot incest og seksuelle overgrep i Hordaland	96	6	174	14	270	20	2182	155
Senter mot incest og seksuelle overgrep, Nordland	27	6	30	2	57	8	209	28
Senter mot seksuelle overgrep i Agder	120	33	71	15	191	48	1246	159
Senter mot seksuelle overgrep i Rogaland	28	8	21	3	49	11	551	45
Senter mot seksuelle overgrep i Telemark	44	4	39	7	83	11	657	89
Stiftelsen støttesenter mot incest, Hamar	54	12	31	4	85	16	199	189
Støttesenter mot incest (SMI), Oslo og Akershus	226	69	243	29	469	98	7510	366
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep, Gjøvik	26	5	13	2	39	7	535	77
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep, Tromsø	54	10	22	9	76	19	675	241
Total	2007	695	1022	215	3029	910	24045	3529

Tabellen nedenfor viser om henvendelsene kom fra vertskommunen, en kommune som støttet senteret økonomisk eller annen kommune. Vestfold incestsenter mottok langt flere henvendelser fra andre kommuner enn fra vertskommunen og bidragskommuner. Dette har sammenheng med den landsdekkende telefontjenesten som de tilbyr. På de øvrige sentrene var det flest henvendelser fra vertskommunen, men også her er det et stort antall henvendelser fra andre kommuner.

Tabell 18: Henvendelser fra brukergruppen i 2011 fordelt på kommunetype.

	Vertskommune	Bidragskommune	Annen kommune	Total
Alle senter unntatt Vestfold	9336	3730	7249	20315
Vestfold	1650	1603	8007	11260
Totalt	10986	5333	15256	31575

7. 2 Brukerbesøk på sentrene

I 2011 ble det registrert totalt 22032 besøk på sentrene. Tabellen nedenfor viser antall brukerbesøk fordelt på kvinner og menn. Fordi spørsmålet om kjønn ikke ble besvart ved alle besøk vil ikke summen av besøk av kvinner og menn bli 22032.

Tabellen viser at det var langt flere besøk av kvinner enn menn på sentrene, noe som er i tråd med brukerstatistikken basert på skjema C.

Tabell 19: Besøk på sentrene brutt ned på kjønn.

	Jente/kvinne	Gutt/mann	Totalt
Aller første besøk	1220	352	1572
Første besøk i 2011	756	218	974
Gjentatt besøk	15284	3377	18661
Totalt	17260	3947	21207

For å finne ut hvor mange individuelle brukere som besøkte sentrene har tabell 18 summert antall besøk som var *aller første* eller *første* i registreringsåret. Sammenlignet med 2010 har det vært en økning i antall personer som besøkte sentrene, både blant menn og kvinner.

Ved 499 besøk er det ikke svart på spørsmålet om det var første eller gjentakende besøk, og ved 468 besøk var det ikke svart på spørsmålet om kjønn. Disse besøkene er derfor ikke inkludert i tabellen. Dersom vi ser bort i fra kjønn er summen av besøk som enten var *aller første* eller *første i 2011* på 2614.

Tabell 20: Antall individuelle brukere som besøkte sentrene for delt på kjønn. 2010-2011.

	Kvinner	Menn	Sum individer
2011	1976	570	2546
2010	1508	427	2164

Sentrene har ulike typer aktiviteter og tilbud for brukerne, og tabellen nedenfor gir en oversikt over hva som ble benyttet ved besøkene.¹⁰

Ved litt under halvparten (47 prosent) av brukerbesøkene ble det gjennomført en enesamtale. Det var også relativt vanlig å besøke senteret uten å delta på noen spesiell aktivitet eller tilbud (36 prosent). 13 prosent av brukerbesøkene var knyttet til en aktivitet på eller i tilknytning til senteret, mens ti prosent innebar deltagelse på gruppetilbud. Ved seks prosent av besøkene deltok brukeren på selvhjelpsgruppe og ved fire prosent på temakveld/undervisning. Ved to prosent av brukerbesøkene ble det benyttet tilbud til barn og unge.

Tabell 21: Formålet med besøket i 2011, prosentuert med basis i besøk der spørsmålet var besvart. N=21797.

	Antall	Prosent
Enesamtale	10250	47
Selvhjelpsgruppe	1235	6
Temakveld/undervisning	848	4
Tilbud til barn og unge	498	2
Annet gruppetilbud	2247	10
Besøk uten spesiell aktivitet	7791	36
Annen aktivitet på, eller i tilknytning til senteret	2850	13

¹⁰ Siden det er mulig å benytte flere tilbud/aktiviteter ved hvert besøk vil ikke prosentene summere seg til 100.

Tabell 22: Formålet med besøket i 2011, brutt ned på senter. Antall.

	Enesamtale	Selvhjelps- gruppe	Temakveld/ undervisning	Tilbud til barn og unge	Annet gruppe- tilbud	Besøk uten spesiell aktivitet	Annen aktivitet på, eller i tilknytning til senteret
Alta incestsenter	7	0	0	0	0	0	0
Buskerudregionens Incestsenter (BRIS)	231	13	37	1	35	17	82
Evas støttesenter for seksuelt misbrukte, Elverum	87	0	0	0	3	154	42
Incestsenteret i Follo IKS	198	1	204	131	83	0	83
Incestsenteret i Vestfold	2008	12	92	0	48	1343	244
Krise- og incestsenteret i Fredrikstad	96	4	0	1	155	0	1
Norasenteret krise- og incestsenter	35	0	2	40	32	31	13
Senter for seksuelt misbrukte menn, Oslo	522	0	0	0	94	1	1
Senter mot incest i Møre og Romsdal	486	22	41	6	121	426	245
Senter mot incest i Nord-Trøndelag	143	0	26	0	12	246	73
Senter mot incest i Sør-Trøndelag	543	110	27	1	102	289	304
Senter mot incest og seksuelle overgrep i Hordaland	1023	267	84	118	647	782	311
Senter mot incest og seksuelle overgrep, Nordland	140	79	1	0	0	21	9
Senter mot seksuelle overgrep i Agder	1325	34	0	1	118	11	263
Senter mot seksuelle overgrep i Rogaland	281	104	45	0	1	170	359
Senter mot seksuelle overgrep i Telemark	824	149	85	0	236	2	67
Stiftelsen støttesenter mot incest, Hamar	451	0	49	1	67	463	11
Støttesenter mot incest (SMI), Oslo og Akershus	931	438	138	197	326	2337	466
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep, Gjøvik	252	1	17	0	147	95	2
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep, Tromsø	667	1	0	1	20	1403	274
Totalt	10250	1235	848	498	2247	7791	2850

7.3 Henvendelser fra samarbeidspartnere

Tabellen nedenfor viser en oversikt over alle henvendelser fra samarbeidspartnere fordelt på instans og type henvendelse. De fleste henvendelsene fra samarbeidspartnere skjedde via telefon eller e-post, men det har også vært en betydelig andel besøk av samarbeidspartnere på sentrene. De fleste henvendelser kom fra instanser som ikke er spesifisert i tabellen nedenfor. I annet-kategorien nevnes ofte kollega, støttesenter eller annet incestsenter, media/journalist, advokat og ulike typer organisasjoner. Ellers var det instansene skole, helse og psykisk helsevern som sto for de fleste henvendelsene.

Tabell 23: Antall ulike typer henvendelser fra ulike instanser (samarbeidspartnere) i 2011.

	Besøk	Telefon	Epost	Brev	Totalt
Skole	233	702	1021	14	1970
Barnehage	13	88	50	0	151
Psykisk helsevern	191	514	248	5	958
Helse	126	426	649	5	1206
Barnevern	44	279	172	3	498
Politi	35	99	32	1	167
NAV	32	87	21	2	142
Andre	342	1702	1358	17	3419
Totalt	1016	3897	3551	47	8511

1119 henvendelser fra samarbeidspartnere gjaldt enkeltbrukere, de fleste av disse kom fra psykisk helsevern eller helse. Samarbeid og undervisning var de vanligste formålene med henvendelsene, henholdsvis 3299 og 2395 gjaldt dette.

Tabell 24: Formålet med henvendelsene fra ulike instanser (samarbeidspartnere) i 2011.

	Enkeltpersoner	Råd og veiledning	Samarbeid	Undervisning	Annet	Totalt
Skole	61	155	323	1392	32	1963
Barnehage	11	46	15	80	0	152
Psykisk helsevern	361	123	344	114	17	959
Helse	168	147	460	419	20	1214
Barnevern	98	118	154	112	15	497
Politi	76	18	66	4	5	169
NAV	82	15	31	7	10	145
Andre	262	258	1906	267	696	3389
Totalt	1119	880	3299	2395	795	8488

Vedlegg 1

Registreringsskjema C- Brukere

Skjema neste side

Gjelder incestutsatte, seksuelt misbrukte og pårørende som besøker senteret

Navn på incestsenter: «Navn»

Skjemanr: «Skjemanr»

For innlogging på web: <http://survey.srgi.no>

Brukernavn: «Brukernavn»

Passord: «Passord»

Dato for utfylling av skjemaet: (ddmm) 2011**1. Brukeren har gitt samtykke til utfylling av skjemaet:**☐ Ja☐ Nei**2. Første henvendelse til senteret skjedde i form av:**

- ☐ Telefon
- ☐ Brev
- ☐ E-post
- ☐ Sms
- ☐ Besøk på senteret

3. Når besøkte du senteret første gang?

- ☐ I dag
- ☐ Tidligere i år
- ☐ Før 2011

4. Hvem gjelder dette skjemaet?

- ☐ Selv utsatt
- ☐ Pårørende eller annen nær person
- ☐ Personen er både pårørende og utsatt

 Er du her hovedsakelig som pårørende eller utsatt?

- ☐ Pårørende
- ☐ Utsatt

5. Hvis pårørende eller annen nær person, hvilken relasjon har brukeren til den utsatte?

- ☐ Mor (biologisk)
- ☐ Far (biologisk)
- ☐ Stemor/fostermor
- ☐ Stefar/fosterfar
- ☐ Biologisk søsken
- ☐ Stesøsken
- ☐ Ektefelle/Partner/Kjæreste
- ☐ Annen nær pårørende, spesifiser: _____
- ☐ Venn/bekjent
- ☐ Annen privatperson, spesifiser: _____

6. Kjønn

- ☐ Kvinne/jente
☐ Mann/gutt

7. Alder:

- år ☐ Ukjent

8. Hvordan fikk du vite om senteret? (Kryss for en eller flere)

- ☐ Telefonkatalogen
☐ Fra hjelpeinstans
☐ Fra privatperson som kjenner til virksomheten
☐ Skole
☐ Barnehage
☐ Fra internett
☐ Fra avisannonse
☐ Fra avisoppslag
☐ Fra kinoreklame
☐ Fra TV-reklame
☐ Sosiale medier (f.eks. Facebook, Twitter etc.)
☐ Annen person/instans, spesifiser: _____

9. Hvor bor du?

- ☐ I senterets vertskommune
☐ I en av bidragskommunene
☐ I annen kommune

10. Landbakgrunn:

- ☐ Norsk
☐ Innvandrere (begge foreldre født i utlandet)
☐ Ukjent

NB! Spørsmål 11 til og med spørsmål 16 besvares ikke av pårørende.

11. Hvor lenge har misbruket pågått? (Kryss for en eller flere)

- ☐ Engangs foreteelse
☐ Under ett år
☐ Ett år eller mer
☐ Uklart
☐ Pågår fortsatt

12. Alder ved første overgrep?

- ☐ Under 7 år
☐ 7-12 år
☐ 13-15 år
☐ 16-17 år
☐ 18 år eller eldre
☐ Uklart

13. Ble/blir misbrukt av: (Kryss for en eller flere)

- ☐ Mann
- ☐ Kvinne
- ☐ Gutt (under 18 år)
- ☐ Jente (under 18 år)
- ☐ Uklart

14. Relasjon til overgriper: (Hvis flere forhold, sett flere kryss)

- ☐ Biologisk forelder
- ☐ Ikke biologisk forelder
- ☐ Søskken
- ☐ Ikke biologisk søskken
- ☐ Biologisk besteforelder
- ☐ Ikke biologisk besteforelder
- ☐ Annen slektning/familie
- ☐ Annen person den utsatte/utøver har en nær relasjon til
- ☐ Ansatt i offentlig tjeneste
- ☐ Ansatt/engasjert i fritidsaktivitet
- ☐ Annen relasjon, hvilken? _____
- ☐ Ukjent person

15. Er saken (e) anmeldt?

- ☐ Ja ☐ Nei ☐ Noen av sakene er anmeldt, andre ikke

16. Hvis anmeldt, hva er skjedd i saken(e)? (Kryss for en eller flere)

- ☐ Dom
- ☐ Henlagt på grunn av foreldelse
- ☐ Henlagt på grunn av andre forhold
- ☐ Ikke fellende dom
- ☐ Fortsatt under etterforskning
- ☐ Ukjent

NB! Spørsmål 17 til og med 21 besvares av alle!

17. Har du vært i kontakt med hjelpeapparatet/andre instanser i forbindelse med hendelsen/situasjonen?

- ☐ Ja ☐ Nei

18. Hvis ja, hvilke instanser er/har du vært i kontakt med? (Kryss for en eller flere)

- ☐ Lege/legevakt
- ☐ Helsesøster
- ☐ Psykisk helsetjeneste
- ☐ Barnevern
- ☐ Sosialkontor/NAV
- ☐ Politi
- ☐ Advokat/jurist
- ☐ Familievernkontor
- ☐ Overgrepsmottak
- ☐ Krisesenter
- ☐ Skole/SFO/Barnehage
- ☐ Flyktninginstans
- ☐ Annen person/instans, hvem/hvilken? _____

19. Har du bedt om hjelp fra en eller flere instanser uten å få det?

- ☐ Ja
☐ Nei

20. Hvis du har bedt om hjelp i hjelpeapparatet uten å få tilbud, hvilke instanser gjelder dette? (Kryss for en eller flere)

- ☐ Lege/legevakt
☐ Helsesøster
☐ Psykisk helsetjeneste
☐ Barnevern
☐ Sosialkontor/NAV
☐ Politi
☐ Advokat/jurist
☐ Familievernkontor
☐ Overgrepsmottak
☐ Krisesenter
☐ Skole/SFO/Barnehage
☐ Flyktninginstans
☐ Annen person/instans, hvem/hvilken? _____

21. Hvilke typer aktiviteter har du deltatt i ved senteret? (Kryss for en eller flere)

På dette spørsmålet skal det også krysses av for eventuelle aktiviteter som du har deltatt i før 2011

- ☐ Enesamtale
☐ Selvhjelpsgruppe
☐ Temakveld/undervisningstilbud
☐ Tilbud til barn og unge
☐ Andre gruppetilbud
☐ Annen aktivitet på eller utenfor senteret, spesifiser: _____
☐ Ingen spesiell aktivitet

Vedlegg 2

Registreringsskjema D- Samletall

Skjema neste side

Incestsentrene – sentrale fakta – samletall 2011

Navn på incestsenter:

For innlogging på web: <http://login.srgi.no>

Brukernavn:

Passord:

Vertskommune:

Navn på kontaktperson ved senteret:

Senterets telefonnummer:

E-postadresse:

1. Hvilken type organisasjon er senteret?

- ☐ Stiftelse
☐ Kommunal virksomhet
☐ Interkommunalt selskap
☐ Frivillig organisasjon
☐ Annet, spesifiser:

2. Hvor stort areal har senteret? (Oppgi bruttoareal i m²)

Brutto areal i m²

3. Er senteret tilrettelagt for personer med noen av disse funksjonsnedsettelsene? (Kryss for en eller flere)

- ☐ Rullestolbrukere
☐ Personer med hørselsnedsettelse
☐ Personer med synshemninger
☐ Personer med andre funksjonsnedsettelse: spesifiser:

4. Har senteret overnattingsmuligheter?

☐ Ja ☐ Nei

Antall senger:

Antall personer som overnattet i 2011:

Antall overnattingsdøgn for alle brukere til sammen:

5. Hvor mange dager og timer per uke er senterets telefon betjent?

Antall dager i uka:

Antall timer i uka:

Eventuelle kommentarer:

6. Hvor mange dager og timer per uke er senteret åpent for publikum?

Antall dager i uka:

Antall timer i uka:

Eventuelle kommentarer:

7. Hvor mange ansatte og årsverk hadde senteret i 2011?

Antall ansatte: Kvinner:

Antall ansatte: Menn:

Totalt antall **ansatte**:

Totalt antall **årsverk**:

UNDERVISNING OG UTADRETTET VIRKSOMHET

8. Antall undervisnings-/formidlingsoppdrag i regi av senteret fordelt på:

Eget senter:

Skoler:

Høyere utdanningsinstitusjoner:

Offentlige tjenester:

Interesseorganisasjoner:

Politikerfora (for eks. helse- og sosialstyret):

Annet:

SUM:

9. I hvor mange samarbeidsfora var senteret representert i 2011:

Antall grupper:

Oppgi hvilke nettverk/grupper/team:

Trondheim
2012